کتابخانه مجلس شورای اسلامی
www.ical.ir

بسم الله الرحمن الرحیم

جلسه صد و بیست و نهم
(۱۲۹)

۱۴ مرداد ماه ۱۳۸۰ هجری شمسی
۱۵ جمادی‌الاول ۱۴۲۲ هجری قمری

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

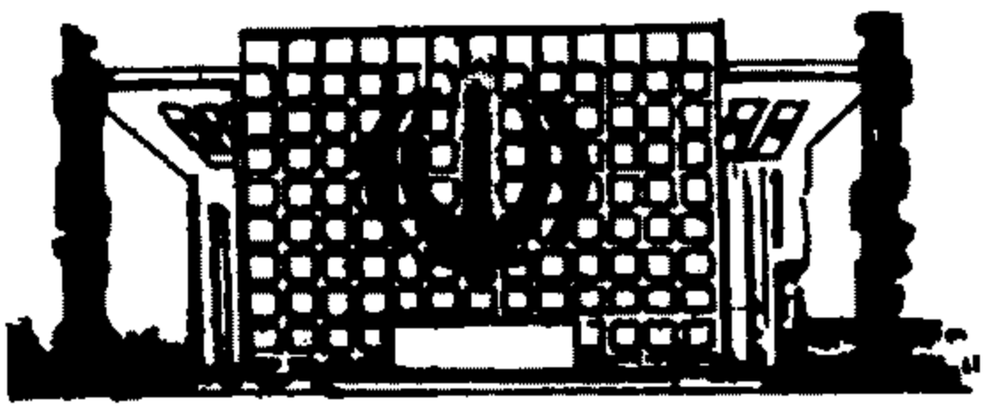

دوره ششم ـ اجلاسیهٔ دوم

۱۳۸۱ ـ ۱۳۸۰

صورت مشروح مذاکرات جلسهٔ علنی روز یکشنبه چهاردهم مرداد ماه ۱۳۸۰

فهرست مندرجات :

۱ ـ اعلام رسمیت و دستور جلسه.
۲ ـ تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید.
۳ ـ ناطق قبل از دستور آقای علی‌محمد نمازی.
۴ ـ بیانات ریاست محترم مجلس شورای اسلامی درخصوص علل تأخیر در برگزاری مراسم تحلیف ریاست محترم جمهوری.
۵ ـ تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به مسؤولان اجرایی کشور.
۶ ـ تصویب لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس.
۷ ـ تصویب لایحه تشکیل بخش هرمز.
۸ ـ تصویب لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با سال ۱۳۴۰ هجری شمسی.
۹ ـ تصویب کلیات لایحه انتقال زندانها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهرها.
۱۰ ـ تصویب لایحه بازنشستگی و وظیفه کارکنان ثابت سازمان نهضت سواد آموزی جمهوری اسلامی ایران.
۱۱ ـ بحث و بررسی درخصوص طرح اصلاح مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.
۱۲ ـ قرائت اسامی غائبین و تأخیرکنندگان.
۱۳ ـ اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده.

«جلسه ساعت هشت و پنجاه و هفت دقیقه به ریاست آقای مهدی کروبی رسمیت یافت»

اداره تدوین مذاکرات مجلس شورای اسلامی

کتابخانه مجلس شورای اسلامی www.ical.ir

۱ ـ اعلام رسمیت و دستور جلسه

رئیس ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

جلسه با حضور ۲۴۵ نفر رسمی است، دستور جلسه را قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

دستور جلسه یکصد و بیست و نهم روز یکشنبه چهاردهم مردادماه ۱۳۸۰ هجری‌شمسی مطابق با پانزدهم جمادی‌الاول ۱۴۲۲ هجری‌قمری:

۱ ـ گزارش کمیسیون عمران در مورد لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس.

۲ ـ گزارش شور دوم کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی درمورد لایحه تبدیل جزیرهٔ هرمز به بخش هرمز.

۳ ـ گزارش کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی درمورد لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با ۱۳۴۰ هجری شمسی.

۴ ـ گزارش شور اول کمیسیون عمران در مورد لایحه انتقال زندانها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهرها.

۵ ـ گزارش شور دوم کمیسیون اجتماعی در مورد لایحه بازنشستگی و وظیفهٔ کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی.

۶ ـ گزارش شور دوم کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات درمورد طرح الحاق هشت تبصره به مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران.

۲ ـ تلاوت آیاتی از کلام‌الله مجید

رئیس ـ تلاوت کلام‌الله مجید.

﴿آیات (۲۰ـ۱۶) از سوره مبارکه «الانبیاء» توسط قاری محترم آقای کریم منصوری تلاوت گردید﴾

اَللّهُمَ صَلِّ عَلیٰ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

اَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّیْطانِ الرَّجیمْ ـ بِسْمِ‌اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحیمِ

وَ ما خَلَقْنَا السَّمآءَ وَ الْأَرْضَ وَ ما بَیْنَهُما لاٰعِبینَ * لَوْ اَرَدْنآ اَنْ نَتَّخِذَ لَهْواً لاَتَّخَذْناهُ مِنْ لَدُنّآ اِنْ کُنّا فاعِلینَ * بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَی الْباطِلِ فَیَدْمَغُهُ فَاِذا هُوَ زاهِقٌ وَ لَکُمُ الْوَیْلُ مِمّا تَصِفُونَ * وَ لَهُ مَنْ فِی السَّمٰواتِ وَ الْأَرْضِ وَ مَنْ عِنْدَهُ لاٰ یَسْتَکْبِرُونَ عَنْ عِبادَتِهِ وَ لاٰ یَسْتَحْسِرُونَ * یُسَبِّحُونَ اللَّیْلَ وَ النَّهارَ لاٰ یَفْتُرُونَ*

﴿صَدَقَ‌اللهُ‌الْعَلِیُّ الْعَظیمْ ـ حضار صلوات فرستادند﴾

رئیس ـ خیلی متشکر.

۳ ـ ناطق قبل از دستور آقای علی‌محمد نمازی

رئیس ـ ناطقین قبل از دستور را دعوت بفرمایید.

منشی (جلودارزاده) ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

البته توضیحی که لازم است داده بشود این است باتوجه به اینکه امروز قرار بود مراسم تحلیف بجا آورده بشود، برنامه ناطقین ده دقیقه‌ای عقب افتاده بود که باتوجه به وقت کم، فرصت هماهنگی نبود، فقط جناب آقای علی‌محمد نمازی نماینده محترم لنجان پنج دقیقه وقت دارند و آقای سیدمحمد هاشمی نماینده محترم سیرجان و بردسیر وقت داشتند که خودشان منصرف شدند.

ناطق قبل از دستور جلسه امروز آقای علی‌محمد نمازی هستند که پنج دقیقه وقت دارند، بفرمایید.

علی‌محمد نمازی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

شهادت مظلومانه حضرت زهرای اطهر ـ سلام‌الله‌علیها ـ را به پیشگاه حضرت ولیعصر ـ عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف ـ محضر مقام معظم رهبری و شیعیان جهان تسلیت عرض نموده، روز خبرنگار را به خبرنگاران، این تلاشگران خط مقدم اطلاع رسانی و آگاهی بخشی تبریک عرض می‌کنم.

اکنون که دومین دوره ریاست جمهوری جناب آقای خاتمی بصورت رسمی شروع گردیده و بزودی مراسم تحلیف برگزار خواهد شد، نکاتی را بعنوان تذکر خدمت معظم‌له ارائه تا ان‌شاءالله مورد توجه قرار گیرد.

در اصل (۱۱۳) قانون اساسی دو مسؤولیت عمده برای رئیس جمهور که عالیترین مقام رسمی کشور پس از مقام رهبری است، مشخص شده است: یکی اجرای قانون اساسی و دیگری ریاست قوهٔ مجریه، بجز اموری که مستقیماً به رهبری مربوط می‌شود. شاید عمدهٔ مشکلات کشور بدلیل عدم اجرای صحیح و کامل قانون اساسی است. لذا در راستای این وظیفهٔ خطیر و برنامه قانونگرایی که خود به مردم قول داده‌اند، بدون هیچگونه اغماضی با متخلفین از قانون اساسی برخورد نمایند.

پیشنهاد می‌شود ریاست محترم قوهٔ قضائیه شعبه‌ای از دادگستری را با قضات مجرب و عادل برای رسیدگی به تخلف از قانون اساسی اختصاص دهند تا ان‌شاءالله شاهد اجرای همه اصول قانون اساسی بویژه اصول (۲۲)، (۲۳)، (۲۹)، (۳۲)، (۴۳)، (۴۸) و (۱۴۱) باشیم.

از مشخصه‌های مهم نظام ما جمهوریت و اسلامیت نظام است. در قانون اساسی اصول زیادی بر مردم‌سالاری در چارچوب دیانت تأکید دارد، هر فرد یا گروهی بخواهد بر تقویت یکی از این دو به قیمت تضعیف دیگری اقدام نماید، خیانت به آرمانهای امام و خون شهیدان است و شما می‌بایستی در چارچوب اختیارات خود مانع از این امر شوید.

رؤسای جمهور بارها در گذشته سوگند یاد کرده‌اند که پاسدار مذهب رسمی، نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی در کشور باشند و خود را وقف خدمت به مردم و اعتلای کشور، ترویج دین و اخلاق، پشتیبانی از حق و گسترش عدالت سازند. پس چرا شاهد دوقطبی شدن جامعه از لحاظ اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی هستیم؟ چه کسی باید

پاسخگوی بحران هویت و از خودبیگانگی در بخشی از جوانان باشد؟ چرا با دراختیار داشتن همه تریبونهای رسمی، مراکز فرهنگی، مطبوعات و صدا و سیما شاهد گرایش به فرهنگ غربی در جامعه باشیم و با اینکه می‌بینیم مرزبندی‌های صحیح فرهنگی توسط اقلیتی مخدوش می‌شود، چرا کاری انجام نمی‌دهیم؟

همه می‌دانیم که هیچ اشکالی در ماهیت دین ما وجود ندارد، بلکه عمده اشکال مربوط به عدم اجرای عدالت، وجود تبعیض در جامعه و روشهای غلط در تبلیغات دینی و فرهنگی است. خطر عمده برای هر نهضتی وسیله بجای هدف قرارگرفتن، دشمنان دانا و دوستان نادان خواهد بود.

جناب آقای خاتمی! معاونین شما، خصوصاً معاون اول باید در حد و اندازهٔ یک رئیس جمهور باشد تا چنانچه در آینده کاندیدا شده و بعنوان رئیس جمهور انتخاب گردید، دارای چهارسال تجربه مفید ریاست جمهوری باشد. بدون هرگونه ملاحظه و فقط براساس مصلحت نظام و منافع مردم، کابینه‌ای قوی، کارآمد و هماهنگ به مجلس معرفی فرمایید.

تذکرات :

از ریاست محترم قوهٔ قضائیه انتظار می‌بود که افراد مجرب‌تر و نخبه‌تر برای مسؤولیت سنگین حقوقدانان شورای نگهبان در موعد مقرر خود معرفی می‌نمودند تا نمایندگان مجلس از بین معرفی‌شدگان، انتخاب اصلح را انجام و ما امروز شاهد این خسارت سنگین نباشیم.

به جوانان و نوجوانان عرض می‌کنم که هیچ جامعه‌ای آزاد بصورت بی‌قید و بند وجود ندارد. بلکه در همه جا یکسری بایدها و نبایدها بعنوان ارزشهای آن جامعه حاکم است. شما عزیزان می‌بایستی حافظ ارزشهای ملی و مذهبی کشورتان باشید. متأسفانه بعلت افراط‌کاریهای گذشته، امروز شاهد بروز تفریط در رفتار اقلیتی از جامعه‌مان می‌باشیم که مرزبندیهای صحیح فرهنگی و اجتماعی را مخدوش می‌نمایند و موجبات نگرانی دیگر اقشار جامعه را فراهم آورده‌اند. پیش از آنکه اینگونه حرکات بهانه به دست مخالفین آزادیهای قانونی بدهد و مجدداً زمینه افراط‌کاری فراهم آید، همه را خصوصاً نوجوانان و جوانان را به اعتدال در رفتار دعوت می‌نمایم.

دستگاههای دولتی و خصوصی با تدبیر و درایت مشکلات کارکنان خود را حل و از بروز بعضی حوادث که در شأن نظام جمهوری اسلامی نیست جلوگیری نمایند.

ستاد حوادث غیرمترقبه کشور اعتبارات مربوط به خشکسالی را با رعایت عدالت، توزیع تا کشاورزان و دامداران از نگرانی بیرون آیند.

والسلام علیکم و رحمةالله و برکاته

۴ـ بیانات ریاست محترم مجلس شورای اسلامی درخصوص علل تأخیر در برگزاری مراسم تحلیف ریاست محترم جمهوری

رئیس ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

چون در همه رسانه‌ها اعلام شد که روز یکشنبه مراسم تحلیف برگزار می‌شود و همانطوریکه ملت شریف ایران و دنیا باخبر و مطلع شدند که بدستور مقام معظم رهبری به تأخیر افتاد، من توضیحاتی به مردم شریف ایران و ملت بزرگوارمان و مسؤولین محترم عرض کنم.

اولاً تشکر و سپاسگزاری و تقدیر می‌کنیم از مقام معظم رهبری، از اینکه چون مسأله بسیار با اهمیت و مهم بود و به اصطلاح محتمل فوق‌العاده بود که حالا توضیح می‌دهم، فرمودند چون شبهه‌ای وجود دارد، خوب است مراسم تحلیف تأخیر بیفتد تا رفع شبهه بشود.

مسأله برای خود شورای محترم نگهبان هم شبهه بوده. شورای نگهبان قبلاً از این موضوع تفسیری نداشته، روز چهارشنبه (بیست و هفتم) که آقایان اینجا مطرح نشدند و به درخواست نمایندگان از دستور خارج شد، آنموقع بحث و گفتگو کردند که روز بیست و هفتم بوده، یعنی روزی که مطمئناً آن سه نفر قبلی حضور نداشتند، یعنی آقایان (۹) نفر بودند و (۳) نفر وجود نداشتند، بحث شده و شبهه کردند. این را توجه داشته باشید که شورای محترم نگهبان شبهه دارد، تفسیر نکرده و زمان تفسیر هم نبوده، زیرا خودشان می‌گویند تعدادمان کسر است، وقتی تعدادشان کم است که نمی‌توانند تفسیر کنند (براساس نظر خودشان) این نکتهٔ اول.

نکتهٔ دوم دو مصوبه را من اینجا اشاره می‌کنم که در همان روز بیست و هفتم برای ما تصویب کردند (پایان هم روز بیست و پنجم بوده) به این نامه توجه کنید:

ریاست محترم مجلس

عطف به نامه فلانی شما... لایحه موافقتنامه همکاریهای امنیتی میان جمهوری اسلامی ایران و پادشاهی عربستان سعودی مصوب جلسه مورخه هفدهم تیرماه ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی در جلسه ۱۳۸۰/۴/۲۷ شورای نگهبان مطرح شد که مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

پس ببینید! این مصوبه متعلق به بیست و هفتم است، یعنی روز چهارشنبه، همان روزی که ما جلسه را تعطیل کردیم. باز مصوبهٔ دیگری هم در همین رابطه دارند. بنابراین، این نکته اول عنایت بشود که شورای محترم نگهبان شبهه دارند و مقام معظم رهبری که کار بحقی هم فرمودند، آنهم چون شبهه بوده و مسأله هم بسیار مهم است، یک وقت عنودها، دشمنان و گروههای مخالف بعداً نگویند اصلاً این مراسم تحلیف درست نبوده، چون بخشی از شورای نگهبان وجود نداشته.

من یک مثالی برای دوستانمان بزنم. این درسهای طلبگی را هم به همین جهت خواندید. می‌گویند مسأله محتمل هرچه دقیقتر باشد، آدم باید بر احتمال و شبهه دقت بیشتر بکند. مثلاً ببینید! این لیوان آب پهلوی من است، اگر کوچکترین شبهه برای من باشد که این ممکن

است سم باشد، طبیعی است که عقل قضاوت می‌کند که من این را نخورم چون محتمل خیلی قوی است. مسأله سم است، ممکن است مرا بکشد. به کوچکترین شبهه من باید این را انجام ندهم که یکوقت جان انسانی از دست نرود. اما حالا من دارم به کوچه می‌روم، احتمال می‌دهم از این جدول پایم را آنطرف بگذارم، نتوانم و بیفتم. خوب، اینجا کارم را انجام می‌دهم. حالا آخرش افتادم، پایم یک ذره زخمی می‌شود.

بنابراین چون مسأله بسیار حساس بوده، رهبری این مسأله را عنایت فرموده و دستور داده و باید عمل بشود، پس این مسأله اول. اینکه دوستانمان بدانند که شبهه برای شورای محترم نگهبان بوده و ما در قبل آن فراوان هم داریم. جناب آقای سیدرضا زواره‌ای در مجلس پنجم عضو حقوقدانهای شورای نگهبان بود، برای حضور در انتخابات استعفاء دادند. آقای زواره‌ای، آقای ری‌شهری، آقای خاتمی و آقای ناطق بعداً صلاحیت‌شان تأیید شد، درحالیکه یازده نفر بودند و نفر کامل نداشتند، حالا هم ده نفر هستند. آقای آیت‌الله مؤمن تصادف کردند و مدتی بیمارستان بودند، چند روزی بنا به گفته پزشکان در حال کُما و بیهوشی بودند و الحمدلله با تلاش مسؤولین و عنایت پروردگار و دعای مخلصین شفا یافتند. بنابراین، این مسأله بوده، تنها شبهه بخاطر مسأله است، این داستان اول.

اما داستان بعدی؛ ببینید! از مدتی قبل که ما در محافل و مجامعی که مشترکاً با هم داریم در خدمت دوستان بودیم، (مثل مجمع مصلحت، مثل شورای انقلاب فرهنگی، مثل شورای امنیت ملی) گاهی من به ریاست محترم قوهٔ قضائیه عرض می‌کردم که چه زمانی معرفی می‌کنید یا چه افرادی را معرفی می‌فرمایید. مثلاً بار اول به من فرمودند این سه بزرگوار که داریم هستند یعنی آقایان حبیبی، علیزاده و آراد، سه نفر دیگر از نیروهای جوان هم کنار آنها می‌گذاریم. من برای اینکه یادآوری حافظه ایشان هم بشود، یکروز گفتم مثلاً جوانان مثل چه کسی؟ یکی از آنها را اسم برد، فرمود مثلاً مانند آقای میرمحمدصادقی. من عرض کردم من شنیدم آقای حبیبی نمی‌پذیرد (عبارت معنایش این بود، حالا لفظ چیز نکنید) یک طوری فرمودند که نه، او را راضی می‌کنیم.

پس از مدتی مجدداً صحبت کردیم، معلوم شد که آقای حبیبی نامه‌ای نوشته و گفته نه، من دیگر آمادگی جسمی ندارم که در جلسات حضور داشته باشم. باز صحبت بود که آن دو نفر دیگر قاعدتاً حضور دارند، یکمقدار فاصله شد، باز من سؤال کردم، ایشان فرمود به احتمال زیاد تنها آراد از قدیمی‌ها باشد و ممکن است... من می‌خواهم بگویم این قضیه مدتی بوده، بحث دوستانه است، نه بنده می‌توانم برای ایشان تعیین تکلیف بکنم، او اختیار دارد بر اینکه افرادی را معرفی بکند، ما هم اختیار داریم که رأی بدهیم یا رأی ندهیم. این طبیعی قضیه است، اما می‌خواهم بدانید این قضیه مذاکره شده، چون بعضی دوستان... این نکته هم غفلت شده، خدمتتان عرض کنم، حالا بهر علتی (من نمی‌دانم) معرفی‌ها تأخیر افتاد. آیین‌نامه شورای محترم نگهبان دارد که (۴۰) روز قبل باید از رئیس محترم قوهٔ قضائیه بخواهد. خوب، طبیعی است (۱۰)، (۲۰) روز بعد هم او باید معرفی کند. آن هم مثل ما که خیلی اوقات به یک مسأله‌ای نمی‌رسیم، مدام بالا و پایین می‌شد و به مسأله نرسیده بود. حتی یکی، دو روز... حالا هرچه است، تاریخ آن مشخص است که قبل از آن معرفی فرمودند، بیست و چهارم معرفی کردند، یعنی یکروز قبل از پایان، چون پایان بیست و پنجم است، این هم نامه است. حتی یکروز قبل که معرفی کردند، در نامهٔ اولشان یک برادری را معرفی کردند که بنده عصر زیر آن نوشتم بین نمایندگان محترم تکثیر و توزیع بشود و رفتم خانه، آخر شب از دفتر با من تماس گرفتند، گفتند که ریاست محترم قوهٔ قضائیه یا دفترش گفته که این کامل نیست، فردا تغییر می‌کند. صبح که من آمدم (همینجا که جلسه را اداره می‌کردم) نامه‌ای به من رسید (که این نامه باشد روز بیست و چهارم که حداکثر آن عصر روز بیست و سوم بوده است) به من رسید که دوباره اینجا این عبارت هست، من زیر آن نوشتم تکثیر و توزیع بشود که یکنفر آنها تغییر کرده که خوشبختانه همان یکنفری است که رأی آورد. یعنی یکنفر برداشته شده، یکنفر دیگر گذاشته شد (آقای عزیزی). پس این هم وقت کم قضیه است. برای اینکه سیر قضیه و عملکرد مجلس معلوم بشود، آقایان فوراً آمدند با من مشورت کردند که چون فضای مجلس، فضایی است که ممکن است این آقایان رأی نیاورند، برویم با آیت‌الله شاهرودی صحبت کنیم، برای اینکه افراد دیگری معرفی بشوند.

من هیچ بحث را وارد نمی‌شوم که حالا چرا رأی نمی‌دهند، انگیزه چه چیزی است، اینها دیگر نمایندگان هستند و شما هستید. هرکس انگیزه مافی‌الضمیر خودش است و هرچه هست. من گفتم می‌خواهید بروید، بروید، اشکالی ندارد. وجوهی از مجلس حرکت کردند و درخواست ملاقات کردند و خدمت آیت‌الله شاهرودی رفتند و خواستند بر این تعداد یکمقدار هم افزوده بشود. جلسه هم بسیار گرم و صمیمی بود، ولی ایشان فرموده بودند نه دیگر، ما حداکثر توانستیم اینها را معرفی کنیم، شما از بین این شش نفر بالاخره سه نفر را انتخاب کنید. چهره‌های خوب و مطلوب هم ... همه مطلوبند، همه محترم و عزیز هستند، اما از بین آنها می‌توانید براساس سلیقه‌های خودتان انتخاب کنید. بنابراین تا آنجا که یادم است چهره هایی مثل آقایان نبوی، انصاری، خاتمی و جمعی دیگر به آنجا رفته بودند، این هم این قضیه.

اما من، بنده هم تکلیف و عملکرد خودم را بگویم. بنای بنده از اول بر این بود که به سه نفر رأی بدهم، پیگیری کردم. گاهی مثلاً گفتم آقای شاهرودی! اگر بشود آقای علیزاده و آقای آراد هم باشد، چون در مجلس سابقه دارند و آنها را می‌شناسند، خوب است. اما یک نظر بود، هیچوقت پیشنهاد بنده موجب الزام آقای شاهرودی نیست، بعنوان یک

مشاوره نظر می‌دادم، این هم شد.

می‌خواهم بگویم یعنی کارهای رایزنی، گفتگو هم با بزرگواران انجام شد، روز معین ما آمدیم اینجا جلسه را اداره کنیم، صبح که اینجا می‌آییم، می‌گوییم ان‌شاءالله امیدواریم که جلسه ختم به خیر بشود، بخوبی انجام بشود. اینجا آمدیم، دیدیم یک نامه به ما رسید که عده‌ای امضاء کردند برای اینکه رأی‌گیری از دستور بیرون برود. اگر نظرتان هم باشد، من در جلسه قبل آن هم گفتم، جلسه بعدی برای حقوقدانها رأی‌گیری داریم. اینجا آمدیم، آیین‌نامه را هم می‌دانید، هیچکس هم حق ندارد حرف بزند، حتی اگر هم می‌شد حرف بزنیم، من مخالفت می‌کردم و می‌گفتم براساس دلایلی که داشتم، نه آقا! همینجا الان رأی‌گیری کنیم. اما چون من هم نمی‌توانستم حرف بزنم، تنها براساس آیین‌نامه باید نظرخواهی کنم، من نظرخواهی کردم، خودم هم سفت و محکم نشستم، رأی هم ندادم، آقایان رأی دادند که اختیارشان است، من اختیارم بود رأی ندهم، شما هم اختیارتان بوده و رأی دادید. وقتی رأی دادید، خوب ما دیگر به تأخیر انداختیم. تا به تأخیر انداختیم و بالا رفتم، آیت‌الله جنتی و آیت‌الله شاهرودی تلفن فرمودند و گفتند یک مشکلی است که الان بوجود آمده... اینجا همکاریهای مجلس و مدیریت مجلس را توجیه کنید و اینکه شاید برادر عزیزمان آقای آقایی بود که یک نکته‌ای فرمودند که خوب، ممکن است شبهه پیدا کند، باز ممکن است مشکل پیدا کنیم، آیت‌الله جنتی اگر می‌شود یک جلسه فوق‌العاده قرار بدهید و این مشکل را حل کنید.

شما آقایان هم دیگر می‌دانید عصر چهارشنبه آنهم چهارشنبه‌ای که دو هفته هم تعطیل هستید، دیگر بهیچ وسیله‌ای نمی‌شد نماینده‌ها را جمع کرد. من در عین حال این کار را کردم. همان روز هیأت رئیسه که تشکیل شد، نظر آقایان را منعکس کردم، گفتم بخاطر اینکه مراسم تحلیف مهم است که نظر آقای خاتمی هم این بود. همین شبهه‌ای که آقا فرمودند، آقای خاتمی هم چند روز پیش به من می‌گفت یک کاری بکنید مسأله تمام بشود که شبهه‌ای در این جهت باقی نماند که ما هم تلاش خودمان را کردیم.

عرض می‌کنم که من همان روز، جلسه قرار دادم. گفتم دیگر نزدیکترین روز را که روز شنبه (سیزدهم) است، ما جلسه قرار بدهیم و مشکل را حل کنیم، حالا یا با اینها یا با گفتگو افرادی هم اضافه بشوند و ما مشکل را حل کنیم. شما نمایندگان محترم و مردم شریف‌مان می‌دانید، تا آنجایی که بنده اطلاع دارم شنبه‌ها موقعی جلسه است که بودجه باشد. شنبه‌ها از آن روزهایی است که هیچوقت جلسه نیست و معمول است که نمایندگان نمی‌آیند. حتی گفتند ممکن است نیایند، ما گفتیم بالاخره باید یک کاری کنیم ان‌شاءالله عزیزان بیایند و من همینجا از نمایندگان محترم صمیمانه تشکر می‌کنم، اینکه همیشه ۱۹۷، ۱۹۸، آقا! دو، سه نفر کنار در بروند، «افراد را بیاورند»، «رأی‌گیری داریم»، ۲۰۵ نفر، این تعداد ماست. دیروز صبح ما حدود ۲۴۰ نفر نماینده داشتیم. دیروز عصر نزدیک به ۲۳۰ نفر نماینده داشتیم و من تشکر می‌کنم. بعضی نماینده‌ها آمدند (بعد از اینکه باز آقایان در دور دوم رأی نیاوردند) به من گفتند آقا! باز هم بمانیم، من گفتم نه، دیگر بروید. اینکه ما الان اینجا بمانیم دیگر قاعدتاً نتیجه ندارد.

بنابراین، این نشاندهنده این است که مجلسی‌ها هم کاملاً آمادگی داشتند کار انجام بدهند، ولی عده‌ای هم می‌خواستند رأی ندهند، حالا بنده چکار کنم؟ بنابراین، این هم داستان مجلس و ما با سرعت جلسه مجلس را خدمت شما برای ادامه کارمان تشکیل دادیم. این هم یک نکته که به محضرتان عرض کردم.

خوب، من باز دیروز وقتی که از اینجا برای جلسه عصر رفتم، هم خدمت آقای جنتی، هم خدمت آقای حجازی و هم خدمت آقای شاهرودی تلفن کردم و گفتم جلسه این شده است. به آقای حجازی که بعنوان رهبری گزارش دادم، چون یک بحثی هم آنروزی که بومهن بودیم ما داشتیم که همین شبهه برای آقا پیش آمده بود و فرموده بود یکطوری قضیه حل بشود، از آن روز تا حالا اصرار داشتند و پیگیری می‌کردند که قضیه یکطوری حل بشود. حرف من به آقای شاهرودی و آقای جنتی این بود که آقا! چند نفر برای رأی معرفی کنید. من هم به آقایان گفتم نروید، ساعت (۵) هم جلسه داریم، حتی من گفتم می‌توانید از بین همین آقایان معرفی کنید، یکمقدار هم از بیرون که یک تغییری بشود، مشکل حل بشود. همین که اینجا هم خدمت شما هم گفتم. گفتیم یک تغییری هم بشود، مشکل حل بشود. حتی من اسم هم بردم. گفتم من فکر می‌کنم ساده‌ترین راه آن این است که آقای علیزاده و آقای آراد معرفی بشوند که نماینده‌ها می‌شناسند.

از خود اینها هم دو نفر یا بیشتر بگذارید. منتها این عبارت را هم گفتم، می‌گویم حرف خودم را زده‌ام، نه اینکه می‌خواهم بگویم حرف بنده الزام آور است. خیر، حرف بنده برای طرف مقابل بنده در این حق الزام‌آور نیست. گفتم من فکر می‌کنم دو نفر از آن نفرات اولیه را بگذارید. خوب، این هم نفرات اولیه گذاشته نشده، باز هم می‌گویم، حق اوست. اما آقای بزرگواری گذاشته شده که (۱۵) رأی داشته است. آقایی گذاشته شده که (۳۱) رأی داشته، درحالیکه حدود (۷۰) رأی، شصت و چندتا رأی داشتیم، (۱۰۰) و چند تا رأی هم داشتیم. باز هم می‌گویم، حق آن است.

یک نکته دیگر که در مرقومه و نامه ایشان (آقای شاهرودی)! اضافه شده که من احساس کردم این مطلوب نیست به یکی از عزیزان هم دیشب تلفنی گفتم که اگر دسته بندی هم بکنیم، ایشان هم ناراحت شد، گفتم چنین متنی هم در نامه بود ایشان مرقوم فرموده بخاطر وحدت، ما این کار را می‌کنیم و این خیلی عجیب و غریب است! همینجا من عرض می‌کنم، ببینید این یک حقی است دو طرف دارد، یکطرف قوه قضائیه است، یکطرف مجلس شورای اسلامی است. هیچ سخاوتمندی نشود، بذل و بخشش هم نشود، بر سر وحدت هم منت

نگذاریم! ما باید رأی بدهیم، او باید معرفی کند. این را همینجا به محضر مبارکتان عرض کنم، اختیار این اصل قانون اساسی است می‌گوید قوه قضائیه معرفی کند مجلس هم باید رأی بدهد. حالا این مثل این است که بنده هم یک نامه بنویسم، آقا بنده خیلی بخاطر اسلام و مسلمین رأی دادم، خوب، حالا یعنی چه؟ من وظیفه‌ام است که رأی بدهم. بنابراین، این نکته اینجا محفوظ بماند که این اختیاری است و حالا او اختیار دارد دوباره همانها را معرفی کند. یک نکته هم آقای شاهرودی در نامه‌شان اشاره فرمودند که مجلس هم در سابقه دارد، ایشان نمی‌دانم حالا آنموقع در چه شرایطی تشریف داشتند ولی من برایشان توضیح بدهم. چون شاید قدیمی است اینجا، تا آنجا که چهره‌ها را نگاه می‌کنم آقای کیان‌ارثی اینجا هست و بعضی دیگر هم هستند. ببینید! سال ۵۹ ما اینجا آمدیم، مجلس تازه تشکیل شده، حضرت امام ـ رحمةالله علیه ـ فقهاء را تعیین کردند، بعد از اینکه فقهاء تعیین شدند، حقوقدانها باید معرفی بشوند، افراد متعددی از مجلس اینجا می‌آمدند و می‌گفتند این افراد برای رأی‌گیری هستند و آماده و شورای عالی قضایی می‌خواهد به شما معرفی کند، بحثهای اول انقلاب و دوستانه، آقای انصاری هم اینجا تشریف داشتند، حالا افراد دیگر هم حتماً هستند، آقای دعایی آنموقع اولش نبود، آقای دعایی اولش سفیر بود یا تازه برگشته بود، بعد میاندوره‌ای آمد. خدمت شما عرض کنم که توجه بفرمایید! اینجا افراد متعددی بلند می‌شدند راجع به چهره‌ها... اول انقلاب هم همدیگر را خیلی نمی‌شناختیم، چهره‌هایی که معرفی می‌شوند به آن معنا نام و نشان ندارند نوعاً چهره‌های روحانی هستند، چهره‌های انقلابی هستند، چهره‌های دانشگاهی هستند، برای هم معرفی می‌کردند می‌گفتند آقا! ما فلانی را می‌شناسیم که من یادم می‌آید آقای محمدی نماینده گرگان وقتی صحبت آقای انتخار شد بلند شد گفت سال ۴۶ ما با هم دانشجو بودیم، کربلا رفتیم چون (۴) هزار دانشجو را کربلا بردند، او وقتی اینجا گفت من آنموقع یادم آمد که من زندان بودم و اتفاقاً از تلویزیون زندان می‌شنیدم که الحمدلله به برکت آن زندانها آنموقع تلویزیون می‌دیدیم، من می‌شنیدم که بله، چند هزار دانشجو از ایران به کربلا رفته‌اند چند هزار از عراق آمدند برای کارهای فرهنگی که بین دو کشور می‌شد. من می‌خواهم بگویم هر کسی بلند شد راجع به همین آقای مهرپور، صالحی، بعضی آقایان بلند شدند که ایشان دوره‌ای که قم بودند اینطوری بود، فاضل بود...صحبتهای متعددی کردند بعد از اینکه در باره این (۱۲) نفر صحبت شد رأی‌گیری شد، رأی‌گیری که شد (۵) نفر از اینها رأی آوردند، یکی از اینها رأی نیاورد، مجدداً... (نه اینکه قوه قضائیه بگوید این را مخصوصاً من در ذهنم نیست آقای شاملو می‌گوید، من چون می‌خواهم انشاءالله حرفهایم را خیلی محکم بزنم، یعنی محکم از نظر قانونی و تاریخی) بعد مجدداً گفتند که خوب چکار کنیم؟ یکی از بزرگان آقای مرعشی یا کدامیک از آقایان اینجا گفتند طبیعی است که دیدید در جلساتی که می‌نشینیم وقتی یک رأی‌گیری نمی‌شود، رأی دوم می‌شود، آنموقع اینطور آیین‌نامه تنظیم شده هم نداشتیم یا خلاصه هیأت رئیسه آیین‌نامه موقت تنظیم کرده بود، همه چیز باید تنظیم بشود، وقتی دیدند یکنفر رأی نیاورد، مجدداً بین دو نفر که رأی بیشتر داشتند رأی‌گیری کردند. پس اینکه جناب آیت‌الله شاهرودی می‌فرمایند ایندفعه بار اول است که من کردم، باز هم چنین چیزی نیست با همین صورتی که تصحیح کردم، اصلاً خود مجلس (۵) رأی آورده، یکی رأی نیاورده، رأی او کافی نیست مجدداً آقایان این کار را کردند، طبیعی و بدیهی بود. این هم این داستانی که به محضرتان عرض کردم.

بهرجهت، رویهمرفته وضع ما و همه تلاشمان این بوده که این قضیه بصورتی حل بشود من دیروز هر چه در توانم بود تلاش کردم که حل بشود، حالا پیشنهاد شخص بنده این است همانطورکه آقای قربانی فرمودند (احمدی ـ اخطار دارم) آقای احمدی! صبر کنید برادر خوب من، شماره‌تان را مرتب بالا نیاورید، این را که بالا می‌آورید، گوینده حرفش یادش می‌رود، من که فرار نمی‌کنم. یکی از بزرگان در زندان بود خیلی در کارها شتابزدگی می‌کرد، یکبار آقای هاشمی‌رفسنجانی به او گفت مثل اینکه شما هفت ماهه بدنیا آمده‌اید چرا اینطوری می‌کنید؟ گفت اتفاقاً مادرم می‌گفت هفت ماهه هم بدنیا آمده‌ام. حالا برادر من صبر کنید، بنابراین خدمت شما عرض کنم داستان قضیه این است و به اینصورت است که محضر مبارک نمایندگان محترم و مردم شریفمان عرض کردم.

پیشنهاد این است که (همان پیشنهادی که صبح آقای قربانی دادند) بنظر من از مجلس یکی، دو، سه نفری، از قوه قضائیه هم یکی، دو سه نفری بنشینند با همدیگر صحبت کنند، اسامی از حقوقدانهای محترم مطرح بشود و امروز بنظر من آقایان نروند، ما جلسه‌مان را یکطوری فردا ترتیب بدهیم و این مشکل را حل کنیم و بنظر من برای پس فردا مراسم تحلیف را اعلام کنیم که انجام بشود. آقای خاتمی دیروز صبح که با هم صحبت می‌کردیم، می‌فرمود فردا که مراسم تحلیف انجام می‌شود حتی‌الامکان من تلاش می‌کنم که روز سه شنبه لیست وزراء را به شما بدهم که هفته بعد شما بحث کنید، برای اینکه کار کشور به تأخیر نیفتد، برای اینکه خواه ناخواه وزرای محترم تکلیفشان را بدانند، برای اینکه تلقی دنیا این باشد که الحمدلله با وحدت و با انسجام کارها انجام می‌شود.

نظر من این است که یک هیأتی مشخص بشود، من تعیین تکلیف نمی‌کنم، اگر صلاح می‌دانند، مقام معظم رهبری هم ضمن اینکه ما و قوه قضائیه نماینده‌هایمان را تعیین می‌کنیم که امام هم مشابه این را داشت، مثل داستان شورای نگهبان و وزارت کشور که آقای محمدعلی انصاری را تعیین کردند که یکموقع اختلاف با هم داشتند. اگر ایشان صلاح دانستند برادرمان جناب آقای حجازی یا شخص دیگری را معرفی کنند، اینها بنشینند و اسامی بشود و فوراً برسد و رأی‌گیری کنیم.

بنابراین، این را خدمت آقایان عرض می‌کنم مثلاً این «موظفی» که شورای محترم فرمودند آقای شاهرودی هم در نامه به آن تکیه کرده، اولاً بدانید این تفسیر، تفسیر اخیر است (همین بار اخیر) جناب آقای شاهرودی هم سؤال فرمودند از شورای محترم نگهبان که با این قضیه مخالف بودند. خوب، این روشن است که این اختیار دوطرفی است، اگر موظف باشیم که هر کس آمد رأی بدهیم خوب دیگر این انتخاب نیست، اینجا هر دو ما حق داریم، اصلاً گذشته از این ما آیین‌نامه داریم، برفرض تفسیری هم شورای نگهبان بفرماید، تفسیرش هم بعد باید بیاید بصورت قانونی بشود الان که تفسیری که فرمودند به شما عرض کنم تفسیری است که همانطوریکه عرض کردم انتخاب ما را که از بین نمی‌برد، اینجا من یک دفاع هم از شورای محترم نگهبان بکنم، اینکه فرموده موظف است موظف است، از بین آنها! دیگر نگفته موظف است اولین بار، دومین بار، سومین بار، موظف است، از بین آنها! یعنی ما نمی‌توانیم خودمان برویم بگوییم ما آقای فلان را می‌خواهیم، آقای فلان باید بیاید. موظفیم بر اینکه، آنکه قوه قضائیه معرفی بکند ما رأی بدهیم، چون حق او هم باید محفوظ بماند اما بار اول، بار دوم، بار سوم این را هم باز نفرمودند.

آخرین حرف من با برادران و خواهران و بخصوص آقای لاریجانی، رحمانی، آقامحمدی، ضرغام سران صدا و سیماست. چون دیروز دو مرتبه شب من خودم... مرتب این مسأله پخش می‌شد که از مجلس افرادی معرفی شد که چنین شد، رأی داده نشد و نامه آیت‌الله شاهرودی خوانده می‌شد که برای وحدت من رأی می‌دهم، موظفند (باز هم بدون منت، بنده منت هیچکس را هم نمی‌کشم) موظف هستند بر اساس بیطرفی همین مطالبی را که من گفتم در بخشهای مختلف اینها را هم پخش کنند یعنی اینها هم پخش بشود تا مطلب روشن بشود. تو را به حضرت عباس تقطیعش هم نکنید، طوری نکنید که مبتداء و خبر هیچ تناسبی با هم نداشته باشند، صفت و موصوف با هم تناسب نداشته باشند، خلاصه‌اش چیزی که مستمع بفهمد طرف چه حرفی می‌زند و چه می‌گوید، این اندازه‌اش پخش بشود تا بیطرفی رعایت بشود.

اما یک خبری هم شنیدیم با کمال تأسف باخبر شدیم پدر برادر بزرگوارمان جناب آقای شمخانی دارفانی را وداع گفته، خانواده شریف، بزرگوار، پدر دو شهید و دو جانباز، از چهره‌های انقلابی و در خدمت انقلاب و فرزندانی تحصیلکرده تربیت کردند، با شهامت و چند نفر از آنها هم در جبهه به شهادت رسیدند. ما این مصیبت را به خانواده محترمشان بخصوص به وزیر محترم دفاع برادرمان حاج‌آقا شمخانی تسلیت عرض می‌کنیم.

۵ ـ تذکرات نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی به مسؤولان اجرایی کشور

رئیس ـ تذکرات نمایندگان محترم مجلس به مسؤولین اجرایی کشور. برای اینکه کارهایمان هم خوب انجام بشود تذکرات نمایندگان محترم را بخوانم که مسأله برنج هم حل بشود.

ـ یازده تن از نمایندگان محترم به ریاست محترم جمهور درخصوص صدور دستور اعلام قیمت تضمینی توافقی برنج پرمحصول داخلی و صدور برنجهای مرغوب.

ـ آقای امامی‌راد نماینده محترم کوهدشت به وزیر محترم کشور درخصوص توزیع غیرقانونی آرد روستایی توسط فرمانداری شهرستان کوهدشت با قیمت بالاتر از نرخ مصوب و خلاف قانون هزینه کردن مابه‌التفاوت فروش آرد.

(آقای امامی می‌گوید که آرد را فرمانداری گران می‌دهد، ارزان بدهد).

ـ آقای ترکاشوند نماینده محترم تویسرکان به وزیر محترم صنایع و معادن درخصوص تخریب منابع طبیعی شهرستان تویسرکان توسط بهره‌برداران از معادن سنگ.

ـ آقای حبیبی نماینده محترم بندرعباس و تشم به وزیر محترم بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درخصوص رسیدگی به وضعیت نامناسب بهداشت و درمان استان هرمزگان و بیمارستان شهید محمدی بندرعباس و تعطیلی برخی مراکز بهداشتی درمانی روستایی و بررسی عملکرد مدیریت دانشگاه علوم پزشکی استان هرمزگان.

احمدی ـ اخطار دارم.

رئیس ـ بفرمایید.

علی‌محمد احمدی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

ضمن تشکر از ریاست محترم مجلس شورای اسلامی، اخطار من اصل نود و سوم قانون اساسی است که می‌فرماید «مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد مگر در مورد تصویب اعتبارنامه نمایندگان و انتخاب شش نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان».

عرض بنده این است که باتوجه به تفسیر اخیر شورای نگهبان و باتوجه به این شبهه‌ای که دیشب مقام محترم رهبری هم به آن تأکید کردند الان مجلس شورای اسلامی در محدوده این «مگر» است یعنی فعلاً مجلس اعتبار قانونی ندارد و فقط باید اعتبارنامه نمایندگان را تصویب کند که الان مشکلی نداریم ولی انتخاب شش نفر حقوقدان شورای نگهبان الان در دستور کار مجلس است، فعلاً مجلس مهمترین مطلبی که دارد مراسم تحلیف ریاست جمهوری است که بایستی انجام بشود. فعلاً کشور ما بدلیل اینکه بعد از تنفیذ حکم ریاست جمهوری دولت ندارد مهمترین کار نظام این است که دولت سامان بگیرد، ریاست جمهوری به مجلس تشریف بیاورند و مراسم تحلیف بجا بیاورند و در حال حاضر بدلیل این تفسیر و این شبهه‌ای که وارد شده مجلس اعتبار قانونی ندارد و بایستی شش نفر حقوقدان شورای نگهبان را مشخص کند تا بعد از تعیین شش نفر حقوقدان اعضای شورای

نگهبان و تکمیل شورای نگهبان و تکمیل این مجموعه مجلس و شورای نگهبان بعد از تنفیذ حکم ریاست جمهوری الان ریاست جمهوری باید بعد از سه روز اینجا بیایند و مراسم تحلیف بجای آورده باشد و این الان متوقف شده. در حال حاضر ما بایستی باتوجه به این شبهه و باتوجه به تأکید مقام معظم رهبری بایستی تکلیف این شش نفر را تعیین کنیم، بنظر من هیچ کاری واجب‌تر از کار تعیین تکلیف این شش نفر نیست، موضوعاتی که در دستور کار مجلس است موضوعات مهمی نیستند و در حال حاضر باتوجه به این اصل (۹۳) بایستی حالا این بصورت هیأت مشترک بین قوه قضائیه و مجلس یا هر شکل دیگری که ریاست محترم مجلس بخواهد با حضرت آیت‌الله شاهرودی تماس بگیرد موضوع شش نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان را تعیین کنند که از این بلاتکلیفی خارج شویم، متشکرم.

گلباز ـ اخطار دارم.

رئیس ـ بفرمایید.

جعفر گلباز ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

اصل نود و یکم، بند دوم، حاج‌آقا کروبی! حضرت‌عالی عنایت بفرمایید. انتخاب شش نفر حقوقدان، در بند دوم اصل نود و یکم آمده که: «شش نفر حقوقدان در رشته‌های مختلف حقوقی از میان حقوقدانان مسلمانی که بوسیله رئیس قوه قضائیه به مجلس شورای اسلامی معرفی می‌شوند و با رأی مجلس انتخاب می‌گردند».

همانطوریکه حضرت‌عالی فرمودید بحث تعامل مجلس و قوه محترم قضائیه یک تعامل دوجانبه است، من تقاضا می‌کنم همکاران محترممان به این نکته حقوقی توجه کنند! ما یک بحثی در حقوق داریم که در قانون مدنی ما هم آمده، بحث حق و تکلیف است. مثلاً ما در باب حضانت مطرح می‌کنیم می‌گوییم که نگهداری فرزند برای پدر و مادر هم حق و هم تکلیف است، حق آنهاست نمی‌شود از آنها سلب کرد، تکلیف آنهاست اگر مکلف به انجام این کار هستند، بنابراین چون کلمه رأی و کلمه انتخاب در اصل مذکور آمده، بنابراین برای مجلس حق و تکلیف توأمان است، یعنی مجلس وظیفه دارد که رأی بدهد، ولی حق دارد انتخاب بکند، نمی‌توان مجلس را اجبار به رأی دادن کرد ولی برای مجلس حق انتخاب قائل نشد، باید تعامل بگونه‌ای باشد که حق و تکلیف توأمان دیده بشود، نباید بگونه‌ای عمل بشود که اگر مجلس به حق خودش عمل کرد دیگران از این حقوق مجلس که اعمال می‌کند ناراضی باشند، بنابراین نکته اول بنده این است که ای‌کاش حاج‌آقا کروبی هم توجه کنند! حاج‌آقا! بنابراین عرض من این است که این بحث حق و تکلیف است.

دوم، اینکه آقای احمدی فرمودند ما خلأ مجلس نداریم اصلاً در کلام مقام معظم رهبری هم بود که کار مجلس کار غیرقانونی نبود، شبهه فقط روی اینکه مثلاً یک موضوع دیگری بود شبهه بود، بنابراین ما خلأ قانونی و مجلسی نداریم، الان کاملاً کار مجلس قانونی است، شبهه هم هست یعنی ما با شبهه حتی حدود را هم در می‌کنیم یعنی «تدرأُالحدود باالشبهات» یعنی شبهات در اسلام آنقدر مسأله هستند که از حدود خدا هم با شبهه تعطیل می‌شود. بنابراین ما نیاییم اگر شبهه‌ای هم حاصل شده همان رویه‌ای را که مقام معظم رهبری انتخاب کردند شبهه را روی موجودیت مجلس نیاوردند، فرمودند که مجلس موجودیت دارد کارش هم قانونی بوده، ولی بهرحال آن شبهه را باید برطرف بکنیم. بنابراین مجلس حق انتخاب دارد، فقط این حق انتخاب مجلس را باید لحاظ کرد، نباید با حقوق مجلس برخورد غیرقانونی بشود. والسلام علیکم و رحمةالله

(در این هنگام آقای سیدمحمدرضا خاتمی «نایب رئیس» ریاست جلسه را بعهده گرفتند)

نایب رئیس ـ اگر اجازه بدهید ما دیگر وارد دستور بشویم چون این بحث بحثی است که دوستان بهرحال انجام دادند تشخیص هیأت رئیسه است که ما می‌توانیم وارد دستور بشویم یا نه و با وضعی که هست تشخیص ما این است که اگر اجازه بدهید ما وارد دستور بشویم.

آیتی ـ اخطار دارم.

نایب رئیس ـ آقای آیتی! راجع به همین موضوع است (آیتی ـ بله) بفرمایید.

مهدی آیتی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

جناب رئیس! طبق اصل نود و ششم قانون اساسی شما نمی‌توانید وارد دستور بشوید و این جلسه نمی‌تواند ادامه داشته باشد.

اصل نود و ششم قانون اساسی «تشخیص عدم مغایرت مصوبات مجلس شورای اسلامی با احکام اسلامی با اکثریت فقهای شورای نگهبان است و تشخیص عدم تعارض آنها با قانون اساسی بر عهده اکثریت همه اعضای شورای نگهبان است».

این اکثریت همه اعضای شورای نگهبان یعنی اینکه الان اکثریت همه اعضای شورای نگهبان...

نایب رئیس ـ آقای آیتی! اخطار شما وارد نیست، من فکر می‌کنم آقای کروبی اینجا متن خود کار شورای نگهبان را که بعد از اینکه سه نفرشان بیرون رفتند خود آنها مصوبه ما را تصویب کردند یعنی خودشان این تفسیر را از قانون اساسی ندارند اگر داشتند تصویب نمی‌کردند. آنها بهرحال (۹) نفر بودند، تصویب کردند. وارد نیست.

قوامی ـ اخطار دارم.

نایب رئیس ـ بفرمایید.

سیدناصر قوامی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

اصول (۱۹۱و۱۹۲و۱۹۳) قانون اساسی (نایب رئیس ـ اصل صد و چند؟) صد و نود و سه (نایب رئیس ـ ما ۱۷۷ اصل بیشتر نداریم) ببخشید، عذر می‌خواهم اصل نود و سوم، «مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد مگر در مورد تصویب اعتبارنامه نمایندگان و انتخاب شش نفر از حقوقدانان».

عنایت بفرمایید که این مربوط به مرحله اول مجلس است...

نایب رئیس ـ جناب آقای قوامی شما که این صحبتها را اینجا کردید ببینید! اخطار قانون اساسی‌تان باید این باشد یک کاری خلاف قانون اساسی در مجلس اتفاق می‌افتد...

قوامی ـ ما می‌گوییم خلاف نیست، ما می‌خواهیم بگوییم خلاف نیست.

نایب رئیس ـ بسیار خوب، بفرمایید.

اعلمی ـ اخطار دارم.

نایب رئیس ـ بفرمایید.

اکبر اعلمی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

اخطار بنده متوجه اصول (۶۳و۶۸و۹۱) قانون اساسی است. باتوجه به شبهه‌ای که مطرح شده ممکن است حالا هیأت رئیسه محترم هم الان به آن شبهه اعتقادی نداشته باشد، بحث اینجاست بهرحال دو نظر در ارتباط با اصل (۹۱) قانون اساسی وجود داشت، تفسیری که از طرف کارشناسان حقوقی ارائه می‌شود...

نایب رئیس ـ آقای اعلمی! اخطارتان یعنی کار خلاف قانون اساسی، اصولتان را یکبار دیگر بفرمایید.

اعلمی ـ عرض کردم اصول (۶۳، ۶۸ و ۹۱)، عدم اجرای اصل (۹۱) قانون اساسی (نایب رئیس ـ بفرمایید) عرض کردم شبهه بهرحال ناشی از مطرح شدن دو دیدگاه بوده، یک دیدگاه در ارتباط با اصل (۹۱) معتقد به این بوده که فقدان سه عضو حقوقدان در شورای نگهبان نظر قانونگذار مبتنی بر این بوده که اگر این تأمین نشود بیانگر این است که شورای نگهبان موجودیت ندارد. خوب درواقع تالی عدم وجود شورای نگهبان هم می‌دانید بموجب قانون اساسی این است که مجلس هم فاقد اعتبار قانونی است.

دومی هم نظری بوده، نظر درواقع متفاوت با این نظر. ما فعلاً در مقام دفاع هیچیک از این دو نظر نیستیم، اگر نظر اول را ما بپذیریم یعنی نظر اول این باشد که شورای نگهبان فعلاً وجود خارجی ندارد خوب، به تبع آن طبق قانون اساسی مجلس شورای اسلامی فاقد اعتبار قانونی است. بموجب اصولی که خدمتتان عرض کردم اصول (۶۸ و ۶۳) حتی در اصل (۶۸) در شرایط فورس‌ماژور و شرایطی که جنگ مانع از اجرای یک انتخابات می‌شود و مانع از تشکیل مجلس جدید می‌شود می‌گوید مجلس قدیم به کار خودش ادامه می‌دهد. اصل (۶۳) هم در تأکید این می‌گوید کشور در هیچ زمانی نمی‌تواند و نباید بدون مجلس باشد، خوب، ما باید بهرحال این را بنوعی تفسیر بکنیم که فقدان مجلس را در کشور بهیچوجه شاهد نباشیم. حالا ممکن است این سؤال پیش بیاید، آیا مجلس کوتاهی می‌کند و باعث می‌شود که مجلس شورای اسلامی در کشور نباشد یا رئیس محترم قوه قضائیه؟!

بنده معتقد هستم رئیس محترم قوه قضائیه است که درواقع سبب اصلی عدم تشکیل... (نایب رئیس ـ نه ربطی ندارد، اینجا کار خلاف قانون اساسی نمی‌کنیم) اجازه بدهید توضیح آن را بگوییم...

نایب رئیس ـ نه توضیح آن را اگر قرار باشد که ما وارد مباحث و مسایل دیگر بشویم که حالا داریم حل می‌کنیم که دیگر نمی‌شود.

اعلمی ـ آنرا نمی‌گویم بسیار خوب، ببینید در اصل (۹۱) بحثی که آنجا مطرح شده گفته رئیس قوه قضائیه معرفی می‌کند، معرفی، یک وظیفه است. ایشان با یک جامعه بسیار وسیعی مواجه است که در آنجا ما حقوقدانان بسیاری داریم ایشان می‌تواند برای اعمال این وظیفه حقوقدانان بسیار زیادی را معرفی بکند، اما ما چه؟ ما در اعمال حق انتخاب محدود هستیم، یعنی وقتی می‌خواهیم انتخاب بکنیم اگر براساس آن تفسیری باشد که فقط از میان آن شش نفر حقوقدان باشد طبیعتاً اینجا انتخاب ما محدود خواهد بود و این انتخاب هم مادامیکه آگاهانه نباشد ما نمی‌توانیم بگوییم نتیجه انتخاب همان چیزی است که قانونگذار مدنظر داشته، انتخاب درواقع مجموع عملیاتی است برای تظاهر اراده انتخاب کننده. بنابراین الان رئیس محترم قوه قضائیه... (نایب رئیس ـ آقای اعلمی! وقتتان تمام است) ببینید آیین‌نامه داخلی مجلس هم دلالت بر این دارد، آیین‌نامه داخلی وقتی می‌گوید «اکثریت مطلق» دنبال این نبوده، نظرش این نبوده که این انتخاب حتماً یک مرحله‌ای باشد یا معرفی، یک مرحله‌ای باشد. اگر این بود یا دنبال این می‌گفت اگر انتخاب نشد باید اکثریت نسبی باشد، در مرحله دوم اکثریت نسبی، وقتی قانونگذار در این زمینه ساکت است پس بیانگر این است که رئیس محترم قوه قضائیه تا زمانی که ما نتوانستیم از حق انتخابمان به بهترین و مطلوبترین وجه بهره‌مند شویم ایشان به دفعات و کرات باید حقوقدانها را معرفی بکنند تا آن چیزی که منظور نظر نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی است در اعمال حق انتخاب موفق بشوند.

نایب رئیس ـ خیلی متشکر.

۶ـ تصویب لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس

نایب رئیس ـ اولین دستور را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ اولین دستور گزارش کمیسیون عمران در مورد لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس.

نایب رئیس ـ مخبر کمیسیون عمران بفرمایید.

گل‌محمد صالحی‌سلح‌چینی (مخبر کمیسیون عمران) ـ

بسم‌الله‌الرحمن الرحیم

گزارش کمیسیون عمران به مجلس شورای اسلامی

لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دوجانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس به شماره ترتیب چاپ

کتابخانه مجلس شورای اسلامی www.ical.ir

(۶۴۳) که بعنوان کمیسیون اصلی به این کمیسیون ارجاع شده بود در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۳ با حضور مسؤولین دستگاههای اجرایی و کارشناسان ذیربط مورد بررسی و رسیدگی قرار گرفت که پس از بحث و تبادل اطلاعات لازم عیناً بتصویب رسید. اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد.

رئیس کمیسیون عمران ـ محسن نریمان

(ضمناً گزارش کمیسیونهای فرعی اقتصادی، امنیت ملی و سیاست خارجی و قضایی و حقوقی تا این تاریخ واصل نشده است).

جهت اطلاع همکاران عزیز باید عرض کنم که بجهت اهمیت بهره‌گیری از حمل و نقل هوایی در افزایش حجم مبادلات کالا و مسافر و تأثیری که در زمینه‌های رشد اقتصادی و تجاری و در جهت ارتقاء سطح روابط بین دو کشور ایران و بلاروس و بجهت ضرورت گسترش صنعت حمل و نقل، از جمله خطوط هوایی خارج از کشور و باتوجه به اینکه کشور بلاروس یک کشوری است که دارای موقعیت اقتصادی خوبی است و ما از طریق شمال دریای خزر می‌توانیم به این کشور و سپس با کشورهای دیگر از جمله کشورهای سوئد و نروژ ارتباط داشته باشیم و با امضاء این موافقتنامه ما مسیری را که باید از ده کشور عبور بکنیم می‌توانیم براحتی از طریق دریای خزر و روسیه و از طریق بلاروس به آن کشورها برسیم، این است که عزیزان توجه داشته باشند با رأی به این موافقتنامه، این زمینه اقتصادی را فراهم کنند. والسلام

نایب رئیس ـ مخالفی ثبت نام نکرده، موافق هم صحبت نمی‌کند، دولت هم موافق است. عنوان ماده واحده را قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ لایحه موافقتنامه حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس

ماده واحده ـ موافقتنامه حمل و نقل هوایی دو جانبه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری بلاروس مشتمل بر یک مقدمه و (۱۸) ماده و یک پیوست بشرح ضمیمه تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

نایب رئیس ـ حضار ۲۱۶ نفر، موافقین با این لایحه قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۷ ـ تصویب لایحه تشکیل بخش هرمز

نایب رئیس ـ دستور بعدی را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ دستور بعدی گزارش شور دوم کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در مورد لایحه تبدیل جزیره هرمز به بخش هرمز. مخبر محترم کمیسیون سرکار خانم کولایی بفرمایید.

الهه کولایی (مخبر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی) ـ

بسم‌الله الرحمن الرحیم

گزارش شور دوم کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی به مجلس شورای اسلامی

لایحه تبدیل جزیره هرمز به بخش هرمز به شماره ترتیب چاپ (۶۱۳) که به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی بعنوان کمیسیون اصلی ارجاع شده بود در جلسه روز سه شنبه ۱۳۸۰/۴/۵ با حضور نمایندگان دولت مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت و با انجام اصلاحاتی در عنوان لایحه بشرح ذیل به اتفاق آراء بتصویب رسید. اینک گزارش شور دوم آن تقدیم مجلس محترم شورای اسلامی می‌گردد.

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ـ محسن میردامادی

جزیره هرمز در خلیج فارس و اهمیت استراتژیک این جزیره در مسیر انتقال نفت به بازارهای جهانی و جایگاه استراتژیک این جزیره باعث شد که توجه ویژه‌ای را دولت محترم به جزیره هرمز انجام بدهد و با ماده واحده‌ای که خدمتتان قرائت می‌کنم، درواقع اجازه داده بشود که جزیره هرمز بعنوان یک بخش معرفی بشود. این ماده واحده...

نایب رئیس ـ خانم دکتر ببخشید!این کلیات را ما در شور اول بحث کردیم، بنابراین اگر اجازه بدهید ما همان عنوان کلی و چیزهایی را که گفتید اگر پیشنهادی وجود دارد بعداً از آن استفاده کنیم (کولایی ـ چشم) خیلی ممنون، خوب پیشنهادی وجود دارد؟ (خالقی ـ خیر) پیشنهادی در مورد این لایحه در شور دوم وجود ندارد. دولت هم که موافق است، بسیار خوب، شور دوم لایحه تشکیل بخش هرمز به رأی گذشته می‌شود، ماده واحده را قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ لایحه تشکیل بخش هرمز

ماده واحده ـ به دولت اجازه داده می‌شود جزیره هرمز در خلیج فارس را بعنوان واحد بخش در سازمان تقسیمات کشوری منظور و در آن بخشداری ایجاد و تأسیس نماید. بخش هرمز تابع شهرستان قشم استان هرمزگان خواهد بود.

تبصره ـ تعیین محدوده و هرگونه تغییرات بعدی در این بخش تابع قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری است.

نایب رئیس ـ حضار ۲۱۱ نفر، موافقین با این ماده واحده و تبصره آن که قرائت شد قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۸ ـ تصویب لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با سال ۱۳۴۰ هجری شمسی

نایب رئیس ـ دستور بعدی را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ دستور بعدی گزارش کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی در مورد لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر سال ۱۹۶۱ برابر با ۱۳۴۰ هجری شمسی می‌باشد.

نایب رئیس ـ مخبر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی سرکار خانم کولایی بفرمایید.

الهه کولایی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

گزارش کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی به مجلس شورای اسلامی

لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با سال ۱۳۴۰ هجری شمسی به شماره ترتیب چاپ (۶۴۱) که به کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی بعنوان کمیسیون اصلی ارجاع شده بود در جلسه روز سه شنبه مورخ ۱۳۸۰/۴/۵ با حضور نمایندگان دولت مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت و عیناً به اتفاق آراء بتصویب رسید. اینک گزارش آن تقدیم مجلس محترم شورای اسلامی می‌گردد.

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی ـ محسن میردامادی

(ضمناً گزارش کمیسیونهای فرعی بهداشت و درمان و قضایی و حقوقی واصل نشده است).

درخصوص این الحاقیه به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر، این نکته را باید خدمت مجلس محترم عرض بکنم که سه کنوانسیون در این زمینه در سازمان ملل وجود دارد که جمهوری اسلامی ایران باتوجه به تلاشهایی که برای مبارزه با مواد مخدر انجام می‌دهد درواقع در رأس تمام تلاشهایی که در این سازمان شکل گرفته قرار گرفته، لذا الحاق ما به این الحاقیه و تأیید آن برای‌مان بسیار حائز اهمیت است، هم در ستاد مبارزه با موادمخدر، هم در نیروی انتظامی و هم در وزارت کشور این الحاقیه بررسی شده و علت تغییراتی که در این الحاقیه مطرح شده درواقع اقداماتی است که باندهای جنایتکار مواد مخدر در سطح جهان برای فرار از الزامات معاهدات و کنوانسیونهای پیشین پیدا می‌کنند و هر چند سال یکبار در پاسخ به این راه فرارها الحاقیه هایی در این کنوانسیونها اضافه می‌شود که درواقع این راههای قانونی و راههای فراری که یافته شده به نوعی سد بشود و باتوجه به سیاستهایی که در کشور ما درخصوص مبارزه با مواد مخدر دنبال می‌شود و سطح اقدامات ما و برخورد ما با مواد مخدر بگونه‌ای است که بهرحال الحاقیه‌ای که اشاره کردم برای ما تعهدات جدیدی به نوعی ایجاد نمی‌کند، چون رفتارها و مبارزاتمان با مواد مخدر فراتر از توافقهایی است که در این کنوانسیونهاست، یعنی حد پایین‌تری از اقدامات موجود در کشور در این کنوانسیونها پیش‌بینی شده ولی الحاق جمهوری اسلامی ایران و پذیرش این ملحقات به کنوانسیونها بلحاظ اعتبار بین‌المللی برای ما حائز اهمیت است، یک نوع کنترل جمعی بین‌المللی را در ترافیک مواد مخدر و مبارزه با مواد مخدر برای ما ایجاد می‌کند. البته این تغییرات که در کمیسیون اجزایش با حضور نمایندگان دستگاههای اجرایی و مقامات ذیصلاح مورد بررسی قرار گرفت بعضاً ماهوی است ولی همانطور که اشاره کردم از سطح قوانین کیفری ما درخصوص مواد مخدر پایین‌تر است و قانونی که در کشور ما اجراء می‌شود بسیار سختگیرتر و قاطعتر در این زمینه عمل می‌کند ولی بهرحال بلحاظ یک هماهنگی و اقدام هماهنگ در سطح جامعه بین‌المللی، تأیید این الحاقیه برای ما حائز اهمیت است.

باتوجه به نکاتی که خدمت شما عرض کردم و رأی مثبت کمیسیون، با در نظر گرفتن نقطه نظرهای کارشناسی، از همکاران محترم تقاضا می‌کنم که به این لایحه رأی مثبت بدهند، متشکرم.

نایب رئیس ـ خیلی متشکر، موافق و مخالفی ثبت نام نکرده‌اند، دولت هم که طبعاً موافق است، ماده واحده را قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با ۱۳۴۰ هجری شمسی

ماده واحده ـ به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به پروتکل مصوب ۱۹۷۲ میلادی برابر با ۱۳۵۱ هجری شمسی اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر مورخ ۱۹۶۱ میلادی برابر با ۱۳۴۰ هجری شمسی، مشتمل بر یک مقدمه و (۲۲) ماده بشرح پیوست ملحق شود و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

نایب رئیس ـ حضار ۱۹۸ نفر، لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به پروتکل اصلاحی معاهده واحد مواد مخدر سال ۱۹۶۱ میلادی برابر با ۱۳۴۰ هجری شمسی که ماده واحده آن قرائت شد به رأی گذاشته می‌شود، موافقین با این لایحه قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۹ ـ تصویب کلیات لایحه انتقال زندانها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهرها

نایب رئیس ـ دستور بعدی را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ دستور بعدی گزارش شور اول کمیسیون عمران در مورد لایحه انتقال زندانهاو مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهرها.

نایب رئیس ـ مخبر کمیسیون عمران بفرمایید.

گل‌محمد صالحی‌سلح‌چینی (مخبر کمیسیون عمران) ـ

بسم‌الله الرحمن الرحیم

گزارش کمیسیون عمران به مجلس شورای اسلامی

لایحه انتقال زندانهاو مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهرها، به شماره ترتیب چاپ (۵۵۴) که بعنوان کمیسیون اصلی به این کمیسیون ارجاع گردیده بود در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۲۲ با حضور مسؤولین و کارشناسان ذیربط مورد بحث و بررسی قرار گرفت که پس از تبادل اطلاعات لازم کلیات آن عیناً بتصویب رسید. اینک گزارش آن جهت شور اول تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد.

نایب رئیس کمیسیون عمران ـ محمد سقایی

(ضمناً گزارش کمیسیونهای فرعی اقتصادی، قضایی و حقوقی و

کشاورزی، آب و منابع طبیعی تا این تاریخ واصل نشده است).

جهت اطلاع همکاران عزیز عرض می‌کنم که هر سازمانی در سیستم سازمانی خودش دارای برنامه‌های کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت است. سازمان زندانهادر این برنامه‌ها و روشهای خودش در جهت رسیدن به آن اهداف سازمانی خود که فیدبک و خروجیهای خوبی داشته باشد، لایحه‌ای را با وزارت مسکن و شهرسازی تقدیم کمیسیون کردند که در کمیسیون بتصویب رسید و به جهت و نقش حساس و خطیر زندانها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی در اجرای روشها و برنامه‌های اصلاحی و تربیتی مجرمان و باتوجه به محدودیتهای موجود در داخل شهرها در جهت رفع مشکلات زندانیها و بجهت تأثیرات مثبت اجتماعی، فرهنگی و انتظامی ناشی از انتقال موارد یاد شده به خارج از شهرها و در جهت ارتقاء وضعیت و بافت فیزیکی ساختمانی یا ساختمان سازی که با اصول علمی و استانداردهای ساخت و ساز مطابقت داشته باشد و در جهت بهره‌گیری از امکانات استحصالی از انتقال زندانهاو آن امکانات موجود خودشان و تسهیلاتی که دارند و بودجه‌ای که پیش‌بینی می‌شود و در جهت افزایش سطح کمی و کیفی حفاظتی بمنظور رفع نیازها و مشکلات زندانیها این لایحه تقدیم شده است که همکاران عزیز با رأی مثبت خود آن را تصویب خواهند کرد. والسلام

نایب رئیس ـ مخالف را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ اولین مخالف آقای سبحانی هستند، بفرمایید.

حسن سبحانی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

در لایحه‌ای که مورد بحث است مقرر شده است که زندانهاو مراکز اقدامات تأمینی و امنیتی از داخل شهرها به خارج از شهرها، مطابق مکانیزمی که مشخص شده است منتقل بشود. قاعدتاً حکمی که در این لایحه در مجموع دنبال می‌شود، آن است که حکم اختصاص میلیاردها تومان از اعتبارات دولت و کشور و از ثروت ملی برای ساخت و ساز چند صد زندان جدید در کشور صادر بشود و چون تا زندانهای جدید ساخته نشود قاعدتاً امکان فروش زندانهای موجود، اعم از عرصه و اعیان میسر نیست، چون امکان فروش مستحدثات موجود قبل از آنکه زندانهای جدید احداث بشوند وجود ندارد، قاعدتاً مبالغ بسیاری از امکانات کشور و دولت باید مصروف ساخت زندانهای جدید که هم تعداد آنها و هم اندازه متراژی آنها و هم رقم مورد نیاز برای احداث آنها هیچکدام برای مجلس مشخص نیست بشود تا بعدها، بعد از (۱۰) سال احتمالی که این زندانهاساخته شود عرصه و اعیان زندانهای موجود فروخته بشود. به عبارت دیگر مجلس در حال صدور هزینه انجام کاری است در وسعت کشور، برای احداث صدها زندان که نه حجم کاری آن و نه اندازه ریالی آن را بلحاظ هزینه نمی‌داند. در حالیکه در مباحث بودجه ملاحظه می‌فرمایید که حتی برای احداث یک ساختمان هزارمترمربعی دهها بحث پیرامون قضیه صورت می‌گیرد.

بنابراین اولین نکته‌ای که موجب مخالفت با این لایحه است این است که حکمی تقریباً مبهم، بلحاظ حجم عملیات و اندازه اعتبار درخصوص ساختن زندانهای جدید در شرایطی که ما داریم صادر می‌شود، علاوه بر اعتباراتی که از دولت گرفته می‌شود، بخشهای عمده‌ای از کشور هم بلحاظ ضرورت همکاری که وجود دارد دچار مشکل و مضیقه می‌شوند. در این لایحه پرداخت مالیات و سایر هزینه‌های مربوط به فروش، تغییر کاربری، صدور پروانه ساختمان، تفکیک و تجمیع و سایر موارد مشابهی که به شهرداریها مربوط می‌شود و همینطور وظایف ساختمانی که به سایر دستگاههای دولتی مربوط می‌شود بنحوی ساماندهی می‌شوند که آنها از دریافت وجوه و عوارضی که بوسیله آنها خودشان را اداره می‌کنند محروم بشوند، یعنی هزینه ساخت این زندانهاواقعاً رقمی است بسیار زیاد، اما برای ما اصلاً امکان ندارد که بگوییم که این رقم چقدر است.

نکته دوم این است در کشوری که منابع سرمایه‌ای آنطور که ادعا می‌شود بسیار بسیار کم است و پروژه‌های عمرانی فراوانی نیمه تمام رها شده است و بلحاظ نرسیدن به بخشهای عمده‌ای مثل آب و خاک، کشور مجبور می‌شود هر سال چند صد میلیارد تومان بابت مبارزه با خشکسالی و امثالهم اختصاص بدهد، تخصیص منابع کمیاب او برای احداث زندان بدون عنایت به ریشه هایی که احداث زندان را ایجاب می‌کند کاری قاعدتاً و تحقیقاً بیهوده خواهد بود. آنچه که می‌تواند کشور را از مشکلاتی که دامنگیر آن است نجات بدهد تفکر درست برای خوب هزینه کردن امکانات کشور و مدیریت درست کشور است، اگر ما و دیگران اینجا و آنجا با عدم تشخیص اولویتها و با هدر دادن وقت و زمان و نیروی انسانی، موجبات فراهم آمدن جرایم مختلف درکشور را موجب بشویم و مردم بلحاظ فقر و فلاکت در فسادی دامنگیر دچار انواع مشکلات بشوند و به زندان بیفتند و ما بر او خوش باشیم که برای کسانی که به خاطر عدم مدیریت درست ما و عدم تخصیص درست منابع به زندان می‌افتند، زندانهایی با استانداردهای نو می‌سازیم، قاعدتاً این رفتار نمی‌تواند قابل دفاع باشد. صدور حکم احداث زندان برای کشوری که از قبل تصمیم‌گیری‌هایش، زمینه‌های ایجاد جرم و مجرمیت فراهم می‌شود قابل دفاع نیست.

نکته سوم این است که درکشور ما سازمانهای دولتی به میزان بسیار بسیار زیاد اماکن ساخته شده‌ای را اختیار دارند که در مواردی شاید در هر سال بیش از چند بار از آنها استفاده نمی‌شود، احساس تملک هر سازمان و شرکت دولتی بر آنچه که خود دارد و عدم اجازه به دیگران که آنها هم از دولت هستند، برای استفاده از امکانات دولتی موجب شده است که صدها میلیارد تومان سرمایه احداث شده با سوء تخصیص و با سوء استفاده و با استفاده درست نکردن درکشور باقی بماند. کدام عقل سلیمی می‌تواند حکم بکند، ساختمانهای احداث شده‌ای را که مورد بهره‌برداری نیست رها بمانند بلحاظ اینکه در اختیار یک دستگاهی

هستند که وزارتخانه‌اش با وزارتخانه دیگری متفاوت است و بعد صدها میلیارد تومان پول مشکل دار، کم و محدود ما در شرایط مشکلات انبوهی که داریم مصروف ساخت و ساز زندانهای جدید بشود، بدون شک اینگونه اندیشه کردن عامل اصلی را که فراهم کردن زمینه افزایش زندانی است محفوظ نگه می‌دارد و ما برای دفعات بعد باید برای زندانهای دیگری که افزایش جرایم ساخت آنها را ایجاب می‌کند احکام دیگری را صادر بکنیم.

بنابراین می‌شود با استفاده از امکانات موجود، مشکلاتی را که در زندانهای کشور وجود دارد رسیدگی کرد و راه درست حل کردن مشکلات، احداث زندانهای جدید در اشل ملی و در این مقیاس وسیع قاعدتاً نیست. ما اگر مملکت را درست اداره بکنیم و از فرصتها خوب استفاده بکنیم ونیروی انسانی را هدر ندهیم و امکاناتمان را هرز ندهیم قاعدتاً نیازی به ایجاد زندانهای جدید نیست که باید روزی به پایان رفتن تعداد زندانهارا جشن بگیریم. باتوجه به عرایضی که کردم، من با این لایحه مخالف هستم.

نایب رئیس ـ موافق را دعوت بفرمایید.

منشی (جبارزاده) ـ موافق آقای علی حسینی می‌باشند، بفرمایید.

محمدرضا علی‌حسینی‌عباسی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

بحثی که جناب آقای دکتر فرمودند که بالاخره شایسته نظام نیست که هر روز زندانیان نظام تعدادشان افزایش پیدا بکند، بحث بسیار جالبی است و جا دارد که صاحبنظران و صاحبان اندیشه در کشور روی این موضوع واقعاً فکر بکنند، کار بشود برای اینکه ان‌شاءالله روز به روز زندانی و جرایم در کشور کمتر بشود و با کار فرهنگی و با ایجاد امکانات برای مردم و همه آن اقداماتی که باید در سطح کشور به عمل بیاید ان‌شاءالله این اقدامات شکل بگیرد، بلکه آنچه که شایسته نظام جمهوری اسلامی است، یعنی کمتر بودن جرم و جرایم و زندانی و زندانی بودن، ان‌شاءالله در نظام کمتر بشود.

اما اینکه یک واقعیتی الان است و این زندانها وجود دارند، در داخل شهرها هم هستند، وجود این زندانها، آمد و رفت ملاقاتیها، صفهایی که اینها می‌آیند در جلو این زندانهاتشکیل می‌دهند، اعصاب و روان جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد وجود این وضعیتهایی که پیش می‌آید برای ملاقاتها و تجمع انسانها در جلو زندانهاو اصولاً حضور این هیأت زندان در داخل شهرها، روان جامعه را آزار می‌دهد و این نه تنها در کشور ما بلکه در دنیا اصلاً این یک بحثی است. در بسیاری از کشورها این وضع هم انجام شده و زندانهارا عموماً از داخل شهرها، از میان جمعیتها انتقال می‌دهند. در جاهایی که در خارج از دید مردم باشد و در خارج از شهرها باشد. در تهران هم شما مستحضر هستید، شاید از قبل از انقلاب هم این بحث انتقال زندان قصر وجود داشته، مذاکرات مفصلی هم بین شهرداری و سازمانهای ذیربط بعمل آمده، احتمالاً اقداماتی هم انجام شده و در پاره‌ای از شهرستانها هم عملاً مذاکراتی برای انتقال زندانهاوجود داشته و بعمل آمده و دارند اقدام هم می‌کنند در بعضی از جاها و طبیعتاً این که عزیزما می‌فرمایند، انتقال اینها باعث می‌شود که ساختمانهای جدیدی ساخته بشود و هزینه‌های جدیدی روی دست دولت گذاشته بشود، این در اصل هزینه جدید نیست، بلکه در آمدهایی را که از محل تخلیه این زندانها کسب خواهد شد، از محل این درآمدها دولت می‌تواند اماکن دیگری را در جاهای دیگر که مناسبتر است برای این امر بسازد. شما ملاحظه بفرمایید، مثلاً همین زندان قصر از این وسط تهران اگر به خارج از شهر انتقال پیدا بکند، چه نفسی تهران در آن محل شلوغ خواهد کشید. بعلاوه اینکه آن محلی که آنجا تخلیه خواهد شد درآمد آن بسیار بالاتر از ایجاد یک زندانی در خارج از منطقه تهران در یک منطقه ارزان قیمتی خواهد بود و اینکه هزینه‌ای را روی دست دولت و اعتبار و بودجه‌ای را به دولت تحمیل کند، واقع قضیه این است که این شکل نیست، ممکن است موقتاً برای ساخت آنجا بخواهیم هزینه‌ای را تحمیل بکنیم یا متحمل بشویم اما الان روال براین است که مثلاً می‌گویند که این زندان را می‌بریم، شهرداری! محلش رابه شما تحویل می‌دهیم، بشرط آنکه شما بروید در فلانجا با این نقشه و با این تیپ ساختمانی برای ما زندانی را بسازید و تحویل ما بدهید، یعنی هزینه‌ای روی دست دولت نمی‌ماند، شهرداری هم می‌آید آن محل را یا بازار تهیه می‌کند یا بالاخره آن کارهایی که به صلاح شهر است و برابر آن درآمدهای شهرداری و جمع و خرج آن درآمدهای شهرداری می‌آید از آن استفاده می‌کند و استفاده بهینه‌ای از آنجا بعمل می‌آید.

اولاً اینکه هزینه اضافی را بر دولت تحمیل کند، واقعاً اینطوری نیست. ثانیاً اینکه الان دیگر انتقال زندانهاو اماکن نظامی به خارج از شهرها یک تئوری اثبات شده در دنیاست و در همه جا این را بخاطر حفظ سلامت روان جامعه دارند انجام می‌دهند و اماکن نظامی و زندانها به خارج از شهرها انتقال پیدا می‌کنند، اجازه بفرمایید یک اقدام درست و حسابی و اساسی است ان‌شاءالله درکشور ما هم این شکل بگیرد، اگر در اجرای آن هم بالاخره پیشنهادی است، مشکلی است می‌شود در شور دوم این پیشنهادات را بدهیم و ان‌شاءالله اگر می‌خواهد استفاده فرهنگی و آموزشی بشود یا هر استفاده‌ای که در این زمینه‌ها دوستان به نظرشان می‌رسد بهتر است، در شور دوم می‌شود این پیشنهادات را داد و ان‌شاءالله این اقدام اساسی درکشور شکل بگیرد. من استدعا دارم از همکاران محترم که به این لایحه رأی مثبت مرحمت بفرمایند.

والسلام علیکم

نایب رئیس ـ مخالف را دعوت بفرمایید.

منشی (جبارزاده) ـ مخالف خانم جلودارزاده هستند، بفرمایید.

سهیلا جلودارزاده ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

پیام اصلی این لایحه کسب مبالغی درآمد از محل فروش زندانهایی است که در محلهای مرغوب داخل شهرها واقع شده. بدون توجه به

اینکه ما به موضوع اصلی این تصمیم‌گیری یعنی انسانهایی که در زندانها و در مراکز تأمینی و تربیتی هستند فکر کرده باشیم. انسانهایی که در این مراکز زندانی هستند یا مجرمین به تقصیر هستند یا ورشکستگان بدون تقصیر یا کسانی که تحت شرایط مختلف اجتماعی و نارساییها به بزهکاری افتاده‌اند که رقم بسیار زیادی از اینها را معتادین تشکیل می‌دهند.

در مورد این دو دسته افراد یعنی مجرمین مقصر و کسانی که بدون داشتن تقصیر مثلاً قتل غیرعمد داشته و نمی‌تواند جریمه آن را پرداخت کند یا اینکه یک بزه کوچکی حالا حتی بطور غیرعمد انجام داده و نتوانسته جریمه آن را پرداخت کند. ما انسانهای شریفی را در داخل همین زندان قصر داریم که سرمایه یک عمر زندگیشان را گذاشته‌اند یک کارخانه ایجاد کردند و بدلیل عدم وجود امنیت سرمایه‌گذاری اینها امروز ورشکسته شده‌اند و در داخل زندانها هستند و خانواده‌های محترمشان هم دارند رنج می‌برند. ما در مورد همه زندانیان باید به این شکل فکر کنیم که زندانها باید یک دانشگاه برای تربیت اینها باشد، اگر قرار باشد این زندانها را به سرزمینهایی منتقل کنیم و به زمینهایی منتقل کنیم که بقول قرآن کریم «بواد غیر ذی زرع» است و اصلاً غیرقابل کشت نیست و برای هیچگونه بهره‌برداری مستعد نیست و قرار باشد اینها را رایگان واگذار کنند و بسازند فکر کنید ما این انسانها را به چه تبعیدگاههایی فرستاده‌ایم. مسأله مهمتر از اینها خانواده‌های اینهاست.

کسی که به زندان می‌افتد بطور طبیعی خانواده‌اش بلحاظ مادی دچار فقر، بی‌سرپرستی و مشکلات روحی و روانی می‌شود. فکر کنید که یک خانواده‌ای از داخل شهر تهران قرار باشد یک زمین غیرقابل مستعد برای کشاورزی در اختیارش بگذارند حداقل باید به بیابانهای کویر قم برود. ما سابقه و تجربه اینگونه مراکز تربیتی و تأمینی را در شورآباد تهران، شهرری داشتیم، انسانهایی که آنجا می‌رفتند بلحاظ اینکه از نظر موقعیت جغرافیایی، موقعیت نامناسبی بود علاوه بر مسایل روحی و روانی و زندگی در زندان و مشکلاتی که داشتند دچار افسردگیهای شدید هم می‌شدند. اینها را به جاهایی منتقل کرده بودند که کنار محل دفن زباله بود و ما که به آنجا با خانمهای نماینده برای بازدید رفتیم واقعاً از بوی تعفن منطقه و محیط برای ما یکساعت ماندن در آنجا قابل تحمل نبود، چطور ما به خودمان اجازه می‌دهیم انسانهایی را که در آن مراکز برده‌ایم تا آنها را تربیت کنیم و شرایط بهتری برای آنها فراهم کنیم مثل بدترین حیوانات با آنها برخورد شود و به جاهایی ببریم که هیچگونه ارزشی ندارد.

مسأله دیگری که اینجا مطرح است وجود زندان در داخل شهر علی‌رغم موافق محترم که فرمودند اثر منفی و روحی و روانی دارد جنبهٔ پیشگیری دارد، کسانیکه در داخل شهر ببینند زندانهایی وجود دارد و خود این یکنوع یادآوری است که اگر جرم مرتکب شدند زندان می‌روند، خوب خود این جنبه پیشگیری دارد. وقتی یکجایی ببرید که هیچکس نبیند چه اثر تنبیهی و پیشگیری‌کننده‌ای می‌تواند در اسلام داشته باشد؟ خیلی از مجازاتهای اسلامی به جهت این است که دیگران متنبه شوند، شاید اگر این شکل تنبه آن وجود نداشت از این مجازات می‌شود گذشت کرد.

مسأله دیگری که وجود دارد دوری زندانها از شهرها باعث خواهد شد که ما نتوانیم از کادر متخصص و مجرب و روانشناس و کسی که بتواند در زندانها اقدامات تربیتی انجام بدهد استفاده کنیم. مثلاً وقتی که قرار باشد یک زندان کیلومترها از شهر دور باشد کسی حاضر نخواهد بود و هزینه سنگین‌تری برای استفاده از کادر متخصص و مجرب باید پرداخت شود و کسی آنجا سکونت نخواهد داشت و درنتیجه زندانها یک جاهایی خواهد شد بجای اینکه موجب تربیت و تعالی انسان شود موجب افت و انحطاط او می‌شود.

مسأله آخری که می‌خواستم مطرح کنم این است که در داخل شهرها این زمینها در شرایطی خواهد توانست با این وضعیت اقتصادی ما مفید باشد، اگر فروخته شود تبدیل... یعنی کاربری مسکونی به آن بدهند، در صورتیکه همه مناطقی که این زندانها قرار دارند واقعاً به فضای سبز، به پارکها و به مراکز فرهنگی ـ هنری احتیاج دارد و این امکان یعنی بلحاظ مادی خودکفا هم نخواهد بود و لازم خواهد بود برای اینکه این عملی شود هزینه زیادی به مردم تحمیل شود. البته زندانها برای بازسازی و برای مناسبتر شدن محیط‌شان به کمک دولت نیاز دارند و این باید بخاطر انسانهایی که در آنجاها زندگی می‌کنند و مجبور هستند مدتی از عمرشان را بگذرانند این اقدامات انجام شود، ولی این لایحه بنفع مردم نیست و برای ما مشکلات زیادی را ایجاد خواهد کرد. من از نمایندگان محترم خواهش می‌کنم بخصوص درمورد مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی بهیچ عنوان با تضیه موافقت نکنند و همانطور در مورد سایر زندانیان که خیلی از آنها زندانیانی هستند که بلحاظ شرایط نامتعادل اجتماعی به زندان افتاده‌اند. نمونه‌های آن را هم خدمتتان عرض کردم.

نایب رئیس ـ موافق بعدی را دعوت بفرمایید.

منشی (جبارزاده) ـ موافق بعدی سرکار خانم ناصری‌پور هستند، بفرمایید.

اعظم ناصری‌پور ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

این بحث لایحه انتقال زندانها را من از منظر مدیریت شهری و شهرسازی بررسی می‌کنم.

برادرمان جناب آقای دکتر سبحانی فرمودند که ساخت زندانهای جدید، چون اصل لایحه تصریح شده است که «انتقال» من عرض می‌کنم بحث انتقال است نه بحث ساخت. در بحث شهرسازی دو مطلب است، یکی مقدمتاً عرض می‌کنم که امروز خود کالبد زیستی شهر و محیطی که هرکسی زندگی می‌کند می‌تواند بستر فراهم آوردن

جرم باشد یا بزه یا مسایل فرهنگی منفی و می‌تواند بستر مناسبی به جهت ارتقاء، رشد و تعالی انسانها باشد. یعنی شهر می‌تواند نماد فرهنگ یک ملت باشد از جهت اینکه روح عبودیت، مهرورزی و روح فرهنگی مثبت را از جایگاه اسلامی آن در ذهن مردم ترغیب و ایجاد کند و از آنطرف هم می‌تواند بستر جرم و خشونت باشد.

امروز در دنیا حتی در ساعات خاصی افراد نظامی و مسلح را نمی‌گذارند که در بعضی از خیابانها (مثلاً عرض می‌کنم در سوئیس) حرکت یا تردد کنند چرا که احساس می‌کنند ایجاد فضای خشونت خواهد شد. در تمام کشورهای دنیا... زمان قدیم در ایران هم همینطور بوده، مرکز هر شهری کنترل سنتر آن مرکز و نماد فرهنگ آن بوده، یعنی وقتی کس غریبه‌ای وارد یک شهر می‌شده مثلاً اگر شهر اسلامی است می‌توانسته بفهمد که مستقیم بطرف مرکز شهر برود، تالار، مسجد، تکیه و موارد مختلفی مثل کتابخانه و اینها را ببیند. امروز در مراکز شهری ما بجای اینکه مراکز فرهنگی و کنترل سنتر باشد نماد اکثر شهرهای بزرگ ما و حتی شهرهای کوچک زندانها هستند. بلحاظ شهرسازی اسلامی هم این منظر، منظر بدی است، نمی‌تواند ایجاد تنبه کند در جایی که بحث گفتگوی تمدنهاو فرهنگهاست. در هزاره سوم میلادی چه مزیتی می‌تواند زندانی با دهها هکتار مساحت در وسط شهر مثلاً شهر تهران ایجاد کند؟ از طرفی هم مدیریت شهری ما نمی‌تواند بر آن هیچگونه تسلط و مدیریتی کند، چه بلحاظ بهداشتی و چه بلحاظ مسایل دیگر. حقوق شهری هم در اینجا زیر سؤال است، چه حقوق شهروندان، چه حقوق همسایگانی که در بحث زندانها هستند، بلحاظ مسایل بهداشتی. اینکه عرض می‌کنم اگر زندانها به بیرون انتقال پیدا کنند چند مطلب ایجاد می‌شود که بلحاظ علمی و مدیریت شهری می‌تواند بسیار اثرگذار باشد. یکی اینکه به محل تالار شهر، کتابخانه، پارک و مباحث دیگر باتوجه به فرهنگ هر شهری تبدیل شود، از طرفی هم شهردار آنجا و مدیر شهری می‌تواند کنترل کند و چون مرکز اکثر شهرها هم هست دسترسی همه شهروندان به این خدمات بالا خواهد بود و از طرف دیگر بلحاظ درآمدی ایجاد ارزش افزوده خواهد کرد، هیچ بودجه‌ای هم به بحث بودجه دولت تحمیل نمی‌کند، بدلیل اینکه بیشترین زمینهایی که تحت نظر سازمان زندانهاست از نظر مرغوبیت خیلی بالاست. حالا آن مواردی که سرکار خانم مهندس جلودارزاده بلحاظ دوری و مباحث مشاوره‌ای فرمودند، می‌شود در مواد قانونی گنجاند و در بحث اجراء پیشنهاد کرد اما در کلیات بنده عرض می‌کنم چه بلحاظ فرهنگ اسلامی، چه بلحاظ فرهنگ شهرسازی اسلامی، چه بلحاظ مباحث ایجاد روح عبودیت و مهرورزی و مدیریت شهری و از لحاظ بهداشت سلامت و روان و مباحث روحی و روانی، وجود زندانها در داخل شهر خیلی خسارت‌بار است و انشاءالله همکاران محترم در کلیات رأی خواهند داد و احیاناً اگر در بحث اجراء، فاصله یا موارد دیگر نظری خواهند داشت در مواد قانونی پیشنهاد خواهند کرد، متشکرم.

منشی (جبارزاده) ـ آقای دکتر! پیشنهاد کفایت مذاکرات آمده و پیشنهاددهنده آقای ادب هستند، یک پیشنهاددهنده و یک مخالف می‌توانند صحبت کنند، آقای ادب بفرمایید.

بهاءالدین ادب ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

باتوجه به صحبتهایی که دو مخالف محترم و همینطور دو موافق محترم در مورد این لایحه پیشنهادی دولت دادند بنظر بنده مطلب بطور اساسی روشن شد. چه در بُعد مالی که آقای دکتر سبحانی مواردی را فرمودند و پاسخهایی را که جناب آقای مهندس علی‌حسینی همکار محترم به ایشان دادند و همینطور بحث مسایل فرهنگی، مکان‌یابی که خانم جلودارزاده بعنوان مخالف مطالبی را گفتند و خانم ناصری‌پور هم بحق بسیار پاسخهای درستی را دادند. بحث فرهنگی، بحث فنی، بحث شهرسازی آن و اینکه مکان‌یابی چگونه باشد. در هرصورت باتوجه به نرخ رشد جمعیت و می‌توانیم بگوییم حتی انفجار جمعیتی که طی سالیان اخیر ما داشتیم قطعاً از نظر مکانی و از نظر گنجایش علی‌رغم اینکه... (نایب رئیس ـ جناب آقای ادب! شما راجع به کفایت مذاکرات صحبت کنید، شما دارید موافق و مخالف صحبت می‌کنید) خیر، من دارم... (نایب رئیس ـ چرا دیگر، من خواهش می‌کنم فقط بگویید کافی است! از آن دلایل...) اگر فقط همین است من بگویم کافی است و بنشینم... (نایب رئیس ـ دلایل را راجع به این مورد بفرمایید) باید بگویم چرا کافی است... (نایب رئیس ـ نه، اگر قرار است موافقت بکنید اینکه نمی‌شود، چون قبل از شما موافق و مخالف دیگری ثبت‌نام کرده‌اند) جناب آقای رئیس حتماً بنده توجه به آن دارم. عرض کنم که من داشتم این را توضیح می‌دادم نگذاشتند کلامم منعقد شود بحث این است که به اندازه کافی صحبت شده، وقت مجلس محترم برای این قضیه گرفته نشود و ابعاد گوناگون این بحث چه از نظر مالی، چه از نظر فنی، چه از نظر فرهنگی، چه از نظر مسایل شهرسازی و دیگر ارتباطات و بحث جمعیت هم که بنده گفتم روشن است. من امیدوارم که مجلس محترم به کفایت مذاکرات رأی بدهد و ابعاد گوناگون که برای آنها روشن شده انشاءالله به شور اول آن هم رأی بدهند و در شور دوم نظریات اصلاحی همکاران به کمیسیون محترم عمران برسد و ملحوظ شود و لایحه انشاءالله کامل شود، خیلی متشکر.

نایب رئیس ـ مخالف کفایت مذاکرات را دعوت بفرمایید.

منشی (جبارزاده) ـ مخالف خانم امانی هستند، بفرمایید.

شهربانو امانی‌انگنه ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

باتوجه به اینکه یکی از تصمیمات بسیار مهمی را مجلس محترم در ارتباط با لایحه انتقال زندانها و مراکز تأمینی و تربیتی به خارج از شهر می‌خواهد بگیرد، من در فرمایشات جناب آقای ادب دیدم ایشان هم استناد به این داشتند که البته استدلال ایشان این بود که دو نفر موافق و دو نفر مخالف صحبت کردند و درواقع کفایت مذاکرات را اعلام فرمودند. بنظر بنده باتوجه به اینکه یکی از مسایل بسیار مهم

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
www.ical.ir

درخصوص این امر باید تصمیم گرفته شود و ابعاد اجتماعی آن از زوایای مختلف باز نشده فقط جناب آقای دکتر سبحانی یکمقدار در ارتباط با بار مالی و نیازهای مالی فرمودند و سرکار خانم جلودارزاده اصلاً بحثهایی را در ارتباط با مسایل اجتماعی مطرح کردند و همینطور موافقین محترم در این خصوص استدلال کردند، لذا برای اینکه مجلس محترم توجه کاملی به این قضیه داشته باشد و همینطور با عنایت به اینکه مسایل اجتماعی یکی از مسایل بسیار حاد و روز امروز جامعه جوان ایران است بنظر من هنوز به نظر جمع نرسیده که ضرورت مسأله چیست. لذا فکر می‌کنم باید بحثها ادامه پیدا کند تا ان‌شاءالله ضمن اینکه مجلس محترم به نظر اجمال برسد، همینطور بحث هر زوایای بسیار مهمی در این رابطه و در لابلای این لایحه ان‌شاءالله شکافته شود تا هم مجلس و هم اجتماع از نظر اجمالی مجلس برخوردار شوند. لذا من فکر می‌کنم هنوز زوایای مهم اجتماعی قضیه شکافته نشده، لازم است که بحث ادامه پیدا کند و بنده با کفایت مذاکرات مخالفم و ان‌شاءالله مجلس محترم هم به کفایت مذاکرات رأی ندهد. والسلام

نایب رئیس ـ خیلی متشکر. حضار ۲۱۰ نفر، پیشنهاد کفایت مذاکرات در شور اول یا کلیات لایحه انتقال زندانها به رأی گذاشته می‌شود. موافقین کفایت مذاکرات قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. مخبر کمیسیون بفرمایید.

گل‌محمد صالحی‌سلح‌چینی (مخبر کمیسیون عمران) ـ

بسم‌الله الرحمن الرحیم

مواردی که مخالفین محترم مطرح کردند موافقین محترم پاسخهای لازم را ارائه دادند. جهت اطلاع همکاران عزیز عرض کنم روی آن مقوله انتقال زندانها بحث مهمی که وجود دارد استاندارد بودن اصول علمی بافت فیزیکی یا ساخت و ساز زندانهاست. اگر شما به اکثر شهرستانهای میهن اسلامی سر بزنید متوجه می‌شوید زندانها را در خانه‌های مسکونی قرار داده‌اند و از خانه‌های مسکونی بعنوان زندان دارند استفاده می‌کنند، این یک مورد که قابل توجه عزیزان و همکاران است.

مورد دوم اولویتهای تربیتی نسبت به تحمل کیفر است که در چه محیطی باشد. اگر ما مسایل آموزشی و تربیتی و تأمینی را بخواهیم مدنظر قرار بدهیم در یک محیطی که محیط سالم فیزیکی باشد آن اثر خودش را از نظر تربیتی می‌گذارد. اگر یک محیط ناسالمی باشد آن اثرات تربیتی شاید آن اثری که ما بخواهیم پی مؤثر ببریم نخواهد گذاشت. بنابراین شرط اینکه ما از نظر تربیتی بتوانیم موفق بشویم و همان مطلب اولویتهای تربیتی نسبت به تحمل کیفر را در این بُعد بخواهیم مطرح کنیم باید یک محیط سالمی از نظر فیزیکی داشته باشیم تا اینکه اثر خودش را بگذارد.

مطلب بعدی بحث احداث ساختمان جدید را درواقع آن عرصه و اعیان و مستحدثاتی که وجود دارند آنها را سعی می‌کنند بفروش برسانند که تبدیل به احسن شود و این تبدیل به احسن اینجا وجود دارد که باید توجه شود. آنچه که مخالفین عزیز مطرح کردند بحث اقدامات تربیتی و آموزشی در زندانها تابع محل استقرار نیست که چه جایی باشد، یعنی این چه منطقی است که اگر در داخل شهر باشد اینکار میسر است، درصورتیکه مسایل ترتیبی را ما در اردوگاههای تربیتی خارج از کشور هم الان داریم انجام می‌دهیم، حالا این یک بُعد قضیه است. در بُعد قضیه منطقی نیست که ما بگوییم حتماً باید آن مسایل تربیتی و تأمین در داخل شهر باشد و اگر خارج شهر باشد نمی‌توان آن اقدامات تربیتی را انجام داد و این درواقع منطقی نیست، در صورتیکه عرض کردم خیلی از اردوگاههای تربیتی ما خارج از شهرها هستند و امروزه هم در دنیا و احتمالاً در کشور ایران شما نمی‌توانید جایی را پیدا بکنید که محل زندانها در مرکز شهرها باشد مگر اینکه در توسعه شهری این اتفاق افتاده باشد. بنابراین سعی کرده‌اند زندانها را در حاشیه شهرها بسازند و امروزه هم بحث انتقال زندانها که مطرح می‌شود همین است. ان‌شاءالله عزیزان با رأی مثبت خودشان توجه خاصی داشته باشند که این لایحه تصویب شود و مواردی هم که مخالفین عزیز اشاره کردند در شور دوم به آن توجه خاصی خواهد شد. والسلام علیکم و رحمةالله

نایب رئیس ـ دولت؟ (صفایی ـ موافقیم) دولت هم موافق کلیات لایحه است. حضار ۲۱۵ نفر، شور اول لایحه انتقال زندانها و مراکز اقدامات تأمینی و تربیتی موجود به خارج از شهرها به رأی گذاشته می‌شود. موافقین با کلیات این لایحه قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

قابل توجه اعضای محترم کمیسیون عمران و هیأت رئیسه آن. در نگاه اول بعضی از مواد، این مخالف قانون برنامه است، مواد (۴،۶و۷) آن مخالف قانون برنامه است (یکی از نمایندگان ـ این لایحه است مانعی ندارد) اشکال ندارد، لایحه هم باشد... من می‌خواهم در شور دوم حتماً توجه بفرمایید که اینها تخفیفات و چیزهایی که رایگان شده خلاف قانون برنامه است. این را توجه جدی داشته باشید که در شور دوم ان‌شاءالله ما در اینها به مشکل برنخوریم.

۱۰ ـ تصویب لایحه بازنشستگی و وظیفه کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران

نایب رئیس ـ دستور بعدی را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ دستور بعدی گزارش شور دوم کمیسیون اجتماعی در مورد لایحه بازنشستگی و وظیفه کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی.

نایب رئیس ـ مخبر محترم کمیسیون جناب آقای سلیمانی بفرمایید.

کتابخانه مجلس شورای اسلامی www.ical.ir

بهیار سلیمانی (مخبر کمیسیون اجتماعی) ـ

بسم‌الله الرحمن الرحیم

گزارش کمیسیون اجتماعی به مجلس شورای اسلامی

لایحه بازنشستگی و وظیفه کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران به شماره ترتیب چاپ (۴۷۸) که به کمیسیون اجتماعی بعنوان کمیسیون اصلی ارجاع گردیده بود در جلسه مورخ ۸۰/۴/۵ با حضور کارشناسان مورد بحث و بررسی قرار گرفت و عیناً به تصویب رسید. اینک گزارش شور دوم آن تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌گردد.

رئیس کمیسیون اجتماعی ـ ابوالقاسم سرحدی‌زاده

(ضمناً گزارش کمیسیون اقتصادی هم واصل نشده و گزارش کمیسیون محترم آموزش و تحقیقات هم واصل شده و اصل موضوع به تصویب رسیده است).

اصل ماجرا هم این است که قانون مقررات استخدامی سازمان نهضت سوادآموزی در ۶۷/۶/۱۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده منتها دو نکته پیش‌بینی نشده، یکی افرادی که بهرحال در نهضت سوادآموزی کار می‌کنند مثل سایر کارکنان دولت کسور قانونی آنها پرداخت می‌شود منتها حوادث ناشی از فوت را در قانون پیش‌بینی نکرده بودند و یک عده هم افرادی بودند که قبل از تصویب این قانون دچار فوت شدند و خانواده‌های آنها الان... سازمان بازنشستگی کشور حق و حقوق آنها را پرداخت نمی‌کند و دچار مشکل هستند.

این خلأ قانونی که ایجاد شد دولت یک لایحه‌ای را تقدیم مجلس کرده و شور اول را هم مجلس محترم تصویب کرده و الان شور دوم قانون است که انشاءالله این هم به تصویب شما دوستان عزیز می‌رسد و این مشکل قانونی که برای پرداخت مستمری به یکسری آدمهایی که بهرحال برای این نظام کار و خدمت کرده‌اند وجود دارد و در حین کار دچار مشکل شدند و فوت کردند یا خدای‌ناکرده در آینده دچار مشکل می‌شوند این خلأ قانونی حل می‌شود. انشاءالله شما لطف و محبت کنید و قضیه را حل کنید، موفق باشید.

نایب رئیس ـ خیلی متشکر، پیشنهادات را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ جناب آقای ادب در تبصره (۲) ذیل ماده (۱) پیشنهاد حذف عبارتی را دارند به این عنوان «و حقوق وظیفه وراث آنان از محل اعتبار سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران برقرار گردیده است» آقای ادب بفرمایید.

بهاءالدین ادب ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

همانطور که جناب آقای سلیمانی مخبر محترم کمیسیون اجتماعی توضیح دادند این لایحه درحقیقت برای رفع یک مشکلی است که در اثر خلأ قانونی بوجود آمده و مساعدت به ایثارگرانی است که در جبهه سوادآموزی همه ما واقعاً از آنها تقدیر و تشکر داریم. می‌خواهد به کسانی که به رحمت حق رفته‌اند مساعدتی شود که بعلت خلأقانونی نتوانسته‌اند از مزایای قانونی استفاده کنند.

سه تبصره در ذیل ماده است که من تبصره (۲) را عیناً قرائت می‌کنم و پیشنهاد حذفم را خدمتتان توضیح می‌دهم.

تبصره ۲ ـ از تاریخ تصویب این قانون حقوق وراث آن عده از مستخدمان سازمان که قبل از تاریخ تصویب قانون مقررات استخدامی نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۶۷/۶/۱۳ فوت شده‌اند و حقوق وظیفه وراث آنان از محل اعتبار سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران برقرار گردیده است پس از تطبیق وضعیت استخدامی... الی آخر.

این شرطی که اینجا اضافه بر شرط تبصره (۱) ذیل ماده واحده اضافه شده درحقیقت می‌توان گفت که برای کارکنان غیرثابت رعایت عدالت نشده. اگر کسی اعتبار حقوق وظیفه وراثش برقرار نشده که ما نباید او را بهردلیلی محروم کنیم. ممکن است بعلت تألمات روحی ناشی از فوت، بعلت نبودن کسی، عدم اطلاع و آگاهی... درحقیقت این ارتباط حقوق وظیفه وراث برقرار نشده. همه ما می‌دانیم که این عزیزان اکثراً در راههای صعب‌العبور، جاهای دورافتاده مشغول خدمت بودند، ممکن است خدای‌ناخواسته یک جوانی که در نهضت سوادآموزی نان‌آور خانواده هم بوده، از کوه پرت شده و فوت شده والدین او پیرمرد و پیرزنی هستند که نتوانسته‌اند بروند و ارتباط حقوق وظیفه را برقرار کنند و این مستمری را بگیرند. چرا ما الان اینها را محروم کنیم؟

حذف این جمله که بنده پیشنهاد حذف آن را داده‌ام اولاً مشکلی برای اصل ماده واحده ایجاد نخواهدکرد ضمن اینکه رعایت حقوق آن اشخاص هم که دلایل آن را هم عرض کردم یا بعلت ناآگاهی و تألمات روحی ممکن است در آن مقطع نیاز نداشتند، نیامدند الان ما آنها را محروم نکنیم، چون ماده واحده و لایحه درحقیقت با روحیه مساعدت و کمک به این عزیزان تقدیم مجلس شورای اسلامی شده. من امیدوارم مجلس محترم عنایت داشته باشند و دقت بفرمایند حذف این جمله مشکلی ایجاد نمی‌کند ولی حضور و بروزش در این تبصره باعث می‌شود که احتمالاً عده‌ای از حقوق شرعی و قانونی‌شان که معمولاً از طبقات پایین جامعه هم هستند محروم بشوند. من امیدوارم که این جمله «و حقوق وظیفه وراث آنان از محل اعتبار سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران برقرار گردیده است» یعنی این شرط که شرط برقراری حقوق وظیفه را برای محقق شدن این مساعدت اینجا آورده، این را ما حذف کنیم که عده‌ای از این عزیزان را محروم نکنیم و مشکلی هم ایجاد نخواهد کرد. امیدوارم مجلس محترم به این پیشنهاد بنده رأی قاطع بدهد و این مشکل را هم از سر راه عزیزانی که در نهضت سوادآموزی مشغول هستند و بهرصورت جزء استخدامی‌های این دستگاه هستند برداریم، خیلی متشکر.

نایب رئیس ـ مخالف را دعوت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ مخالف آقای نمازی هستند، بفرمایید.

علی‌محمد نمازی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

نمایندگان محترم توجه دارند که این لایحه دولت است و خود سازمان هم در تهیه و تدوین لایحه نقش داشته، کارشناسان دولت هم بادقت موضوع را بررسی کرده‌اند، از طرفی با دید اغماضی که در سازمان نهضت سوادآموزی وجود دارد، مطمئناً کلیه کسانیکه قبل از مصوبه قانون مقررات استخدامی نهضت یعنی ۶۷/۶/۱۳ در نهضت بودند و فوت کردند، مطمئناً تا جاییکه امکان داشته، وراث این افراد فوت شده مشمول دریافت حق وظیفه از محل اعتبارات سازمان نهضت سوادآموزی قرار گرفتند و اگر کسانی هستند که مشمول دریافت این حق وظیفه از محل اعتبارات سازمان نهضت سوادآموزی نیستند، مطمئناً حقشان نبوده و اینها هم یک اقلیت کمی هستند. لذا اگر ما بیاییم این عبارت را از این تبصره حذف بکنیم، یک ناهماهنگی و مشکلاتی را بوجود می‌آوریم که ضمن اینکه حقی را برای افراد ایجاد نمی‌کنیم، افراد اقلیتی را هم که وجود دارند، این ناهماهنگی در اجرای قانون مشکل ایجاد خواهد کرد. لذا باتوجه به اینکه بحث کارشناسی کافی روی این لایحه صورت گرفته و از طرفی هم با رعایت ارفاق افرادی که قبل از مصوبه قانون استخدامی نهضت فوت کردند، آنجا مشمول حال دریافت حقوق وراث هستند، من پیشنهاد می‌کنم که به پیشنهاد حذف این عبارت رأی ندهیم و کسانی از این به بعد پی تطبیق وضعیت مشمول دریافت حقوق از صندوق بازنشستگی باشند که از محل اعتبارات نهضت سوادآموزی الان حق وراث را دریافت می‌کنند. لذا عزیزان به این حذف رأی مثبت ندهند.

والسلام علیکم و رحمةالله و برکاته

منشی (خالقی) ـ موافق آقای سهرابی هستند، بفرمایید.

عبدالله سهرابی ـ با نام خدا

در تأیید پیشنهاد جناب آقای مهندس ادب باید عرض کنم همانطور که مستحضر هستید نهضت سوادآموزی در حال حاضر هم یک مراحل تکاملی را طی می‌کند. تا سال ۶۷ و متعاقب آن که بنده افتخار خدمتگزاری را مستمراً داشتم، اطلاع مستقیم دارم که وضعیت استخدامی و اساساً تشکیلات نهضت سوادآموزی در تغییر و تحول بوده و طبیعی است در چنین فرآیندی بسیاری از کارکنان و افراد تحت تکفل و تأهل این عزیزان، این ارتباط حقوقی را که منجر به احقاق حقوق آنان بشود، برقرار نبوده. درنتیجه اساساً وضعیت استخدامی و چارت تشکیلاتی و چارت سازمانی نهضت سوادآموزی خودش یک عاملی بوده که مانند سازمانهای دیگری که از قدمت بیشتری برخوردار بودند، این حق و حقوق برای شاغلین ایجاد نشود و درنتیجه درخواست ما از نمایندگان محترم این است که بخاطر رعایت حقوق یک قشر بسیار پرتلاش و زحمتکش با حداقل حقوق، به این پیشنهاد رأی مثبت بدهند که حق این عزیزان (است) که درواقع به تحلیل خیلی‌ها، ما سربازان گمنام جبههٔ فرهنگی نظام لقب داده بودیم. درواقع یک افراد کم توقعی (هستند) بخصوص اقشار آموزشی این ارگان که با حداقل حقوق می‌ساختند و می‌سوختند و الان انتظار دارند با این خلأ قانونی مشکل واقعی آنها حل بشود وگرنه با تصویب این قانون با همین چارچوب، باز مشکل و درواقع بهتر است بگوییم که حقوق حقهٔ قشری از این جامعه فرهنگی ضایع می‌شود. درنتیجه خواهش ما این است که به این پیشنهاد رأی مثبت بدهید که قانونی که وضع می‌شود عام و جامع باشد و شامل حال همه باشد و همه از آن بهره ببینند و کسی محروم نشود. از مساعدت همکاران محترم تشکر می‌کنیم.

نایب رئیس ـ کمیسیون مخالف است، نماینده دولت بفرمایید.

عسگری آزاد (معاون امور اجتماعی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

تفاوت تبصره (۱) و تبصره (۲) اصولاً در همین یک نکته است. در تبصره (۱) مستخدمینی که بعد از قانون مقررات استخدامی نهضت سوادآموزی بازنشسته یا فوت شده‌اند و تابع مقررات مربوطه هستند و از آن محل حقوق بازنشستگی و مستمری فوت می‌گیرند، گفته که با مقررات استخدامی کشوری تطبیق وضع پیدا بکنند.

در تبصره (۲) موضوع مربوط به کسانی است که قبل از آن قانون فوت شده‌اند و براساس مقررات قبلی از خود نهضت سوادآموزی حقوق مستمری فوت دریافت می‌کردند. اینجا بحث برقراری مستمری فوت برای افراد جدید نیست. در این لایحه فقط بحث تطبیق مقررات است. یعنی درواقع می‌خواهد مقررات قبلی که قبل از آن قانون بوده و تابع مقررات داخلی نهضت بوده و از محل اعتبارات خودشان دریافت می‌کردند و مقررات بعدی را که براساس مقررات استخدامی نهضت سوادآموزی است، به مقررات استخدام کشوری تغییر بدهد. با حذف این قسمتی که جناب آقای ادب پیشنهاد دادند، درواقع پرونده‌ها یا موارد جدیدی مطرح می‌شود که بدلیل اینکه مقررات استخدامی مشخصی نبوده تطبیق وضع اینها یا شناسایی این گروهی که در آن زمان تابع مقررات خاصی هم نبودند، کار بسیار مشکلی است.

بهمین جهت دولت با این پیشنهاد که مربوط به حذف این قسمت است و احتمالاً پرونده‌های جدیدی ممکن است مطرح بشود که دریافتی نداشته‌اند، مخالف است.

نایب رئیس ـ خیلی متشکر، آقای خالقی پیشنهاد حذف را قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ پیشنهاد حذف عبارت «و حقوق وظیفه وراث آنان از محل اعتبار سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران برقرار گردیده است» مطرح است.

نایب رئیس ـ حضار ۲۱۹ نفر، موافقین با حذف این عبارتی که قرائت شد قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد دیگری نیست؟ (خالقی ـ خیر) بسیار خوب، ماده واحده را قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ لایحه بازنشستگی و وظیفه کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران.

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون کلیه کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران از لحاظ بازنشستگی و وظیفه، مشمول قوانین و مقررات مربوط به بازنشستگی و وظیفهٔ مستخدمان رسمی مشمول قانون استخدام کشوری و اصلاحات بعدی آن خواهند بود.

تبصره ۱ ـ حقوق بازنشستگی و وظیفه ازکارافتادگی و وظیفه وراث آن عده از مستخدمان ثابت سازمان که از تاریخ تصویب قانون مقررات استخدامی نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷/۶/۱۳ تا تاریخ تصویب این قانون بازنشسته، ازکارافتاده و فوت شده‌اند، براساس مقررات بازنشستگی و وظیفه قانون استخدام کشوری محاسبه و تعیین و از تاریخ تصویب این قانون پرداخت می‌شود.

تبصره ۲ ـ از تاریخ تصویب این قانون حقوق وراث آن عده از مستخدمان سازمان که قبل از تاریخ تصویب قانون مقررات استخدامی نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷/۶/۱۳ فوت شده‌اند و حقوق وظیفه وراث آنان از محل اعتبار سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران برقرار گردیده است، پس از تطبیق وضعیت استخدامی آنان همانند اعضاء ثابت و مشابه، تعیین و با رعایت ماده (۸۶) قانون استخدام کشوری مصوب ۱۳۴۵/۳/۳۱ و اصلاحات بعد آن از محل اعتبار صندوق بازنشستگی کشوری به وراث قانونی آنها پرداخت می‌شود.

آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران تهیه و پس از تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بتصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ـ از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر، لغو می‌شود.

نایب رئیس ـ حضار ۲۱۹ نفر، شور دوم لایحه بازنشستگی و وظیفه کارکنان ثابت سازمان نهضت سوادآموزی جمهوری اسلامی ایران شامل ماده واحده و تبصره‌هایی که قرائت شد به رأی گذاشته می‌شود، موافقین با این ماده واحده و تبصره‌های آن قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۱۱ ـ بحث و بررسی درخصوص طرح اصلاح مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

نایب رئیس ـ دستور بعدی را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ دستور بعدی گزارش شور دوم کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات در مورد طرح الحاق هشت تبصره به مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران. مخبر محترم کمیسیون بفرمایید.

حسن رمضانیانپور (مخبر کمیسیون برنامه‌و بودجه و محاسبات) ـ

بسم‌الله الرحمن الرحیم

گزارش کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات به مجلس شورای اسلامی

طرح الحاق هشت تبصره به مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به شماره ترتیب چاپ (۵۶۹) که جهت رسیدگی شور دوم به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات بعنوان کمیسیون اصلی ارجاع گردیده بود، در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۴/۵ با حضور نمایندگان دولت و کارشناسان دستگاههای ذیربط و تعدادی از نمایندگان محترم پیشنهاد دهنده مورد بحث و بررسی قرار گرفت و عین مصوبه شور اول کمیسیون با اصلاحاتی در عنوان و متن مجدداً بتصویب رسید. اینک گزارش آن جهت رسیدگی شور دوم، تقدیم مجلس محترم شورای اسلامی می‌گردد.

رئیس کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات ـ مجید انصاری

(ضمناً گزارش کمیسیونهای فرعی اجتماعی، اقتصادی، انرژی، بهداشت و درمان، صنایع و معادن و کشاورزی، آب و منابع طبیعی تا این تاریخ واصل نگردیده است).

همانطور که عزیزان استحضار دارند و در گزارش شور اول مطرح شد، طرحی با عنوان الحاق هشت تبصره به مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه به مجلس ارائه شد که درحقیقت اصلاح شیوهٔ فعلی پرداخت یارانه‌ها بود. در شور اول وجود اشکالات متعددی که در شیوهٔ فعلی پرداخت یارانه مطرح است، به استحضار نمایندگان محترم رسید، از جمله اینکه درحال حاضر تبعیضی که در استفاده از یارانه‌ها وجود دارد و بخشی از یارانه‌ها عمدتاً به طبقات مرفه اختصاص پیدا می‌کند. اینکه شیوه فعلی پرداخت یارانه مانعی در جهت سرمایه‌گذاری برای تولید کالاهای یارانه‌ای ایجاد کرده است، اینکه اسراف در مصرف را در بعضی از این موارد، کالاهای یارانه‌ای موجب شده و اینکه متأسفانه شاهد قاچاق کالاهای یارانه‌ای به خارج از کشور هستیم و نهایتاً اینکه عدم سرمایه‌گذاری در این کالاهای تولیدی، مسأله بیکاری و بحران بیکاری را تشدید کرده. نهایتاً شور اول بتصویب نمایندگان محترم رسید و اینک بحث درخصوص شور دوم است.

در شور دوم چون نیاز بود که ما مواد (۴۶) و (۴۷) برنامه را اصلاح بکنیم، چون در مواد (۴۶) و (۴۷) برنامه همانطور که عزیزان استحضار دارند تأکید بر تداوم شیوهٔ فعلی پرداخت یارانه است. بنابراین در کمیسیون این اصلاحات انجام شد که من اصلاحات را خدمتتان عرض می‌کنم. اگر به نکاتی که در اصلاحات کمیسیون هست، عنایت بشود، فکر می‌کنم پاسخ بسیاری از پیشنهاداتی که مطرح شده را

در همین اصلاحات خواهیم داشت.

طرح اصلاح مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹ ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون مواد (۴۶) و (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ بشرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده (۴۶) ـ

الف ـ دولت مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با انجام مطالعات و بررسی‌های کارشناسی، اقدامات قانونی بمنظور...

نایب رئیس ـ جناب آقای رمضانیانپورا ببینید، یک چیزی در شور دوم بدست ما رسیده که آن چاپ شده و در اختیار قرار داده شده، شما اول باید این را قرائت بفرمایید، بعد اصلاحیه عبارتی که وجود دارد و درحقیقت آن اصلاحیه مواد «الف» و «ب» است را توضیح بفرمایید، بعد ما اینجا برای رأی‌گیری همانطور که طبق آن اصلاحیه است قرائت می‌کنیم.

رمضانیانپور ـ بله، اصلاحیه که در ماده (۴۶) صورت گرفته، درحقیقت بند «الف» ماده (۴۶) اصلاح شده و در بند «ب» کماکان همچنان که در برنامه سوم توسعه آمده، تغییری ایجاد نشده و در ماده (۴۷) هم اصلاحاتی صورت گرفته که من اصلاحات را قرائت می‌کنم.

طرح اصلاح بند «الف» ماده (۴۶) و ماده (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۷۹:

ماده واحده ـ از تاریخ تصویب این قانون بند «الف» ماده (۴۶) و ماده (۴۷) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ بشرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده (۴۶) ـ

الف ـ دولت مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران با انجام مطالعات و بررسی‌های کارشناسی اقدامات قانونی بمنظور هدفمند نمودن پرداخت یارانهٔ کالاهای اساسی شامل گندم، برنج، روغن نباتی، قند، شکر، پنیر، شیر، دارو، شیرخشک، کود، بذر، سم، حامل‌های انرژی و سایر موارد را انجام دهد. بطوریکه از سال سوم برنامه مذکور نظام پرداخت یارانه با کمیت مشخص در راستای تحقق اهداف ذیل متحول و تغییر یابد:

۱ ـ منطقی کردن مصرف کالاهای یارانه‌ای و جلوگیری از قاچاق این نوع کالاها.

۲ ـ تشویق و توسعه سرمایه‌گذاری و حمایت از تولید داخلی کالاهای یارانه‌ای.

۳ ـ کاهش سهم طبقات با درآمدهای بالا و افزایش سهم طبقات با درآمد پایین از یارانه‌ها.

۴ ـ جایگزین نمودن تدریجی طرحهای رفاه اجتماعی بجای پرداخت یارانه.

۵ ـ تأمین منابع برای سرمایه‌گذاری زیربنایی و محرومیت زدایی کشور و توسعه اشتغال.

۶ ـ توسعه اشتغال مولد با اعطای وام از محل درآمدهای حاصل بصورت وجوه اداره شده.

همانطور که ملاحظه فرمودید در اصلاح بند «الف» ماده (۴۶) تکلیف شد که تا پایان امسال مطالعات لازم و بررسی‌های کارشناسی صورت بگیرد، روال قانونی هم طی بشود، یعنی حاصل مطالعات قاعدتاً باید به مجلس بیاید و بمنظور هدفمند شدن پرداخت یارانه‌ها مورد تصویب قرار بگیرد. اهدافی هم که در شش مورد ذکر شد می‌بایستی در این مطالعات مورد توجه قرار بگیرد.

بند «ب» ماده (۴۶) همچنان که در برنامه ذکر شده بقوت خودش باقی است. ماده (۴۷) هم به این شرح اصلاح شد:

«دولت موظف است بمنظور افزایش میزان تولید مواد اولیه کالاهای اساسی و توسعه اشتغال و افزایش سطح درآمد کشاورزان، قیمت تضمینی خرید کالاهای اساسی را باتوجه به اقدامات مذکور در ماده (۴۶) این قانون بنحوی تعیین نمایند که ضمن تشویق برای افزایش تولید، واردات اینگونه کالاها کاهش یابد».

همانطور که ملاحظه فرمودید، در این دو اصلاحیه که در مواد (۴۶) و (۴۷) بعمل آمد، شیوهٔ فعلی پرداخت یارانه‌ها که متأسفانه اشکالات متعددی داشت و اشکالات در شور اول مورد بحث قرار گرفت، تغییر پیدا می‌کند. باتوجه به مطالعاتی که صورت می‌گیرد و حاصل این مطالعات و بررسی‌های کارشناسی به مجلس می‌آید، بتصویب می‌رسد و نهایتاً جایگزین شیوهٔ فعلی پرداخت یارانه‌ها خواهد شد.

برای پیشنهاداتی که درخصوص این دو ماده مطرح است در خدمت عزیزان هستیم. والسلام علیکم و رحمةالله

نایب رئیس ـ خوب، پیشنهادات را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ آقای سبحانی در ماده (۴۶) پیشنهاد دارند عبارت «حاملهای انرژی و سایر موارد» حذف شود.

سبحانی ـ پیشنهاد جایگزینی دارم.

منشی (خالقی) ـ جایگزینی را بفرمایید.

حسن سبحانی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

بحثی که شور دوم آن مطرح است، بلحاظ تأثیری که در زندگی مردم دارد، از بحثهای بسیار مهم است. در شور اول که مجلس تصویب کرد یارانه‌ها هدفمند شود، در حول و حوش مصوبه مجلس بحثهایی شد که برای جامعه این ذهنیت را بوجود آورد که مبالغ بسیار زیادی

یارانه وجود دارد که اگر هدفمند شود (و هدفمندی را هم مستقیم تعریف کردند) در اختیار آنها قرار خواهد گرفت.

من برای اینکه توضیح بدهم چرا متن موجود ماده (۴۶) حتی در راستای هدفمند بودن مناسب نیست، خدمتتان عرض می‌کنم که بموجب گزارش تفریغ بودجه سال ۷۸ که درواقع یک مقوله عمل‌شده است، در سال ۷۸ کشور (۷۰۷) میلیارد تومان یارانه بابت گندم، برنج، قند و شکر، گوشت، پنیر، شیر، سم و بذر، واکسن و سموم دامی، بیمه محصولات کشاورزی، چای، پودر شوینده، کاغذ، کود شیمیایی و طرح طوبی و هزینه‌های مربوط به انجام این کارها پرداخت کرده، اگر بخواهیم اندازه این یارانه را متوجه بشویم کافی است که در نظر بگیرید در سال ۷۸ جمعیت ایران (۶۲) میلیون و (۸۰۰) هزار نفر بوده و لذا به هر ایرانی در سال ۷۸ در هر ماه (۹۳۸) تومان یارانه تعلق گرفته است. این را اگر در طی زمان دنبال بکنیم، برای سال ۸۰ قرار است یارانه (۱۰۲۰) میلیارد تومان باشد که با جمعیت (۶۵) میلیونی سال ۸۰ سهم هر ایرانی ماهانه (۱۳۰۷) تومان یارانه می‌شود. درواقع (۹۳۸) تومان سال ۷۸ با لحاظ دو تورم بیست و چند درصدی و دوازده درصدی عدد (۱۳۰۷) تومانی می‌شود که در اختیار هر ایرانی قرار می‌گیرد.

حالا اگر کسانی معتقدند با این (۱۳۰۷) تومان ماهانهٔ هر ایرانی با هدفمند کردن آن به معنای مستقیم دادن، می‌شود اهدافی را که در ماده (۴۶) گزارش کمیسیون آمده است برآورد کرد، اعلام نظر بفرمایند.

آقایان فرمودند که ما این رقم (۱۳۰۷) تومان ماهانه برای هر نفر را می‌خواهیم از طریق منطقی کردن مصرف کالاهای یارانه‌ای به اشتغال اختصاص بدهیم. عنایت بفرمایید که منطقی کردن یا به معنای افزایش قیمت است یا به معنای جیره بندی و دادن کوپن است. اگر می‌خواهید قیمت کالاهای یارانه‌ای را افزایش بدهید، سهم هر ایرانی هم (۱۳۰۷) تومان است که قاعدتاً چیزی گیر کسی نمی‌آید. اگر می‌خواهید سیستم کوپن را محکم‌تر از آنچه که هست انجام بدهید، البته بحثی است که باید بنویسید که منظور ما از منطقی کردن، دادن کوپن است.

علاوه بر این گفته شده است که این (۱۳۰۷) تومان را ما می‌خواهیم صرف تأمین منابع برای سرمایه گذاریهای زیربنایی و محرومیت زدایی از کشور و توسعه اشتغال بکنیم و یا به اعطای وام از محل درآمدهای حاصل از همین سوبسیدی که به مردم داده می‌شود، بپردازیم. قرار بود هدف از هدفمند کردن یارانه، ندادن آن به طبقاتی باشد که نیاز ندارند و پرداخت آن به طبقاتی باشد که مستأصل و نیازمند هستند.

اگر قرار باشد (۱۳۰۷) تومان را ماهانه متوسط از هر ایرانی بگیرید و صرف سرمایه‌گذاری بکنید، فکر نکنید چندان اشتغالی بوجود می‌آید. البته فقر را از یکطرف انبوه می‌کنید، از طرف دیگر عنایت بکنید که در بودجه سال ۱۳۸۰ فقط (۱۴) هزار و (۶۰۰) میلیارد تومان مجلس اعتبار و تسهیلات برای ایجاد شغل گذاشته است. اگر هر شغلی (۱۰) میلیون تومان خرج داشته باشد، (۱) میلیون و (۴۶۰) هزار شغل باید بوجود بیاید. کدامیک از شما امیدوار هستید که دولت در این سال این میزان شغل ایجاد کند؟ دلیل ایجاد نشدن این است که مشکلات ناشی از مسائل غیر سرمایه است. در هر حال با عنایت به اینکه حاملهای انرژی که در اینجا اضافه شده اصلاً یارانه ندارند و من در قسمت بعد اثبات می‌کنم که حاملهای انرژی یارانه ندارد و آقایان این را اینجا اضافه کردند.

هدف ماده (۴۶) این است که (۱۳۰۷) تومان یارانه‌ای که ماهانه به مردم ایران می‌دهیم و مدام هم توی سر آنها می‌زنیم که به شما یارانه می‌دهیم را بگیرد و مثلاً صرف جاده سازی یا دادن وام به دیگران بکند و قیمت کالاهای یارانه دار را هم اضافه بکند یا حداکثر کوپن بدهد. پیشنهاد جایگزینی که ما داریم این است که لااقل یارانهٔ موجود حفظ بشود، منتها بجای اینکه به طبقات ثروتمند بدهید، به طبقات محروم بدهید. دیگر برای (۱۳۰۷) تومان اینقدر چاله و چوله ایجاد نکنید.

نایب رئیس ـ خیلی متشکر، مخالف آقای مرعشی هستند، بفرمایید.

سیدحسین مرعشی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

عرض کنم، تفاوت پیشنهاد همکار عزیزمان جناب آقای دکتر سبحانی با مصوبه کمیسیون در دو بخش است. یکی در بخش منابع است. جناب آقای سبحانی انرژی و حاملهای انرژی را جزو مواردی که سوبسید و یارانه برای آن تعلق می‌گیرد تلقی نفرمودند و حاملهای انرژی را که بخش مهمی از یارانه‌های غیرمستقیمی است که دولت پرداخت می‌کند، از این بحث حذف کردند. در حالیکه در طرح اصلی که طراحان محترم داده بودند و آنچه که کمیسیون برنامه و بودجه بعنوان کمیسیون اصلی بررسی کرده، بخش مهمی از منابع درواقع در حاملهای انرژی است و اسراف مهمی در کشور در حاملهای انرژی صورت می‌گیرد و تبعیض ناروایی هم در این بخش وجود دارد.

دومین تفاوت در اهدافی است که ما از تغییر نظام پرداخت یارانه تعقیب می‌کنیم. ایشان فقط به افزایش طبقات محروم و سهم‌شان از یارانه و کاهش طبقات برخوردار اشاره کردند. درحالیکه در مصوبه کمیسیون این هدف بعنوان یک هدف مهم به اضافه سایر اهداف مورد توجه بوده. نفس اینکه درواقع اگر در مصرف کالاهای یارانه‌ای انحرافی از معیارها و ضوابط و اصول و اسرافی وجود دارد، درواقع این مصرف اصلاح بشود و مثلاً در بحث انرژی، شدت مصرف انرژی در کشور ما بسیار بالاست، آیا لازم است که این شدت مصرف را ما همچنان داشته باشیم؟

سرانه مصرف بعضی از کالاهای یارانه‌ای باز در کشور بیشتر از استانداردهای مورد نیاز تغذیه جامعه است. ما نباید این مصرف را منطقی بکنیم؟ نباید جلو این اسراف را بگیریم یا خود جلوگیری از

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
www.ical.ir

قاچاق کالاهای یارانه‌ای یک موضوع مهمی است که الان بخش مهمی از سوبسید و یارانه‌ای که دولت می‌دهد و هزینه‌ای که کشور متحمل می‌شود، این در داخل مرزها نمی‌ماند و کالاهای آن به خارج از کشور منتقل می‌شود. این یک نکتهٔ بسیار مهم بوده است.

نفس اینکه ما چیزی حدود (۲/۵) میلیارد دلار (غیر از بحث انرژی) کالاهای اساسی از خارج وارد می‌کنیم آیا نباید برای تولید کالا، برای یک چنین بازار مهمی فکر کنیم و از همین منابع برای سرمایه گذاری و بار تولید جایگاهی را ببینیم؟

بحث تأمین اجتماعی و رفاه که هدف اصلی یارانه‌ها بوده در این پیشنهاد جناب آقای دکتر باز مغفول مانده، ما بدنبال این هستیم که طرحهای رفاهی اجتماعی را بتدریج جایگزین پرداخت یارانه‌ها بکنیم. چگونه می‌شود در کشوری که ما بیمه بیکاری مناسبی نداریم، بیمه تأمین اجتماعی جامعی را نداریم، درواقع حوادثی که برای مردم بوجود می‌آید در این حوادث نمی‌توانیم آنها را بطور کامل حمایت بکنیم حجم وسیعی یارانه را بین همه مردم و همه مصرف‌کنندگان درواقع توزیع می‌کنیم.

پیشنهاد کمیسیون برنامه و بودجه درواقع جامعتر از پیشنهاد جناب آقای دکتر سبحانی است، اهداف متعدد و متعالی را دنبال می‌کند. من پیشنهاد می‌کنم که دوستان به این پیشنهاد جایگزین رأی ندهند تا با مصوبه کمیسیون ان‌شاءالله دولت بتواند در جهت تحقق این اهداف کارشناسی‌های لازم را بکند، گزارش خود را در آن بخشهایی که لازم است به مجلس ارائه بکند، جزئیات کار را طبیعتاً در لوایحی که دولت موظف است به مجلس بدهد در آنجا می‌تواند مورد بحث و بررسی قرار بگیرد. والسلام علیکم و رحمةالله

نایب رئیس ـ بسیار متشکر، موافقی ثبت‌نام نکرده است، کمیسیون؟... ببخشید! اگر اجازه بدهید چون طرح است دولت اول صحبت کند (میرمحمدی ـ مخالفم) آقای میرمحمدی می‌خواهید صحبت بفرمایید؟ چون الان شما اعلام فرمودید! بفرمایید.

سیدمحمد میرمحمدی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

برادران و خواهران عزیز عنایت بفرمایید! ما هدفمند کردن یارانه یا اصلاً یارانه... بایستی آن نیت کسانیکه به این اسامی طرحهایی را مطرح می‌فرمایند یا آن چیزهایی که در کمیسیون تصویب می‌شود عنایت بشود، یکموقع است می‌گویید آقا! سوخت ارزان است ما می‌خواهیم گران کنیم، یکموقع می‌خواهید بگویید که می‌خواهیم قدرت خرید را بالا ببریم، یکموقع می‌خواهیم بگوییم رفاه اجتماعی را می‌خواهیم بالا ببریم، مگر می‌شود ما یارانه را حذف کنیم بعنوان هدفمند کردن یارانه؟ نه در قانون برنامه سوم این هست نه طراحان چنین نیتی داشتند، حذف یارانه مفهومش این است که اجناس گران می‌شود، طبقات فقیر، فقیرتر می‌شوند، همین بحث عدالتی که دارند می‌گویند طبقاتی کردن جامعه منظور است یعنی باید بگوییم فقراء یکطرف بایستند به آنها می‌خواهیم سوبسید یا یارانه مستقیم بدهیم، ما خواهش می‌کنیم دوستان عنایت و توجه کنند! اگر ما اینجا را با کشورهای همسایه مقایسه می‌کنیم با مثلاً آمریکا و جاهای دیگر، درآمد سرانه ما را هم با آنها مقایسه کنیم. طبق آماری که ما الان داریم (۶ـ۵) دلار در ساعت حداقل دستمزد است، ما اینجا برای کارکنان خودمان، کارگران یا کارمندان دولت چقدر حداقل دستمزد می‌دهیم؟ بنابراین اگر اینها با هم متناسب دیده بشود درست است والا اگر این طرح می‌خواهد با هدفمند کردن یارانه به سمت حذف یارانه و به سمت اینکه بنام اینکه ما می‌خواهیم عدالت ایجاد کنیم می‌خواهیم فقراء را فقیرتر کنیم... این باید کارشناسی بیشتری صورت بگیرد آن اصل آن کسانی که در کمیسیون یا جاهای دیگر هستند عنایت کنند، چه کسی در سوخت سوبسید می‌دهد؟ همانطوریکه جناب آقای دکتر سبحانی گفتند، کسی سوبسید نمی‌دهد، می‌گویید ارزان است، سوبسید یعنی دولت یک پولی می‌گذارد و از محل آن مثلاً برای حفظ قدرت خرید یا جبران قدرت خرید کسانیکه قدرت خرید کمتری دارند، می‌دهد، اگر بعلت یکمقدار نفتی که از خارج برای کمبودها وارد می‌کنیم آن را می‌خواهید ملاک قرار بدهید، خوب، چه ربطی به کل سوخت دارد و قیمتهای سوخت درواقع یک مغلطه‌ای در این قضیه وجود دارد. ما خواهش می‌کنیم همانکه نیت است، همان را شفاف بیان کنید معلوم بشود چنانچه اگر مجلس می‌خواهد گران کند بگوید به چه دلایلی، می‌خواهد ارزان کند بگوید به چه دلایلی، می‌خواهد عدالت ایجاد کند چگونه می‌خواهد عدالت را ایجاد کند؟ به فرمایش جناب آقای دکتر سبحانی باید توجه بشود، اگر ما درآمد سرانه مان را به درآمد سرانه آن کشورها رساندیم، این کار را بکنیم و مضافاً به اینکه الان کسانی هستند که می‌آیند در خود بانک جهانی و سیاستهای صندوق بین‌المللی پول آنهایی که تازه به ما می‌رسد و ما می‌خواهیم دنبال کنیم، آنها دیگر منسوخ شده، خودشان هم می‌دانند چه بلایی بر سر کشورهای در حال توسعه می‌آید، خواهش می‌کنم این تصمیم، تصمیم مهمی است صاحبنظران مجلس با دقت این را بررسی کنند و خدای‌ناکرده ما مشکلی نداشته باشیم، این پیشنهاد حداقل پیشنهادی است که حالا جناب آقای دکتر سبحانی می‌کنند، فعلاً سوخت را که هیچ ربطی به این قضیه یارانه ندارد را می‌خواهند حذف کنند. والسلام علیکم و رحمةالله

نایب رئیس ـ بسیار متشکر، نماینده دولت بفرمایید.

عسگری آزاد (معاون امور اجتماعی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

اولاً بحث حذف یارانه نیست، بحث این است که ما یارانه هایی که می‌خواهیم پرداخت کنیم به چه روشی پرداخت بکنیم که ضمن اینکه به اقشار ضعیف جامعه کمک بکند و درآمدها را تعدیل بکند اثر نامطلوب و منفی بر تولید، سرمایه‌گذاری، صادرات و سایر عواملی که در جامعه در جهت رشد اقتصادی مؤثر است نگذارد.

کتابخانه مجلس شورای اسلامی www.ical.ir

طرحی که ارائه شده درواقع نمایندگان محترم از دولت خواسته‌اند که برای تغییر نحوه پرداخت یارانه و تغییر روش یارانه مقدمات تهیه روشهای قانونی جدید را طراحی بکند، به این جهت این موضوع لازم به توضیح است که بهیچ نحو بحث، بحث حذف یارانه بمفهومی که به اقشار مختلف جامعه ضرر بزند، مطرح نیست، نه در نیت دولت و نه در نیت طراحان طرح و بحثهایی که در کمیسیونها صورت گرفته ولی در رابطه با پیشنهادی که جناب آقای دکتر سبحانی ارائه فرمودند این پیشنهاد نسبت به پیشنهاد کمیسیون محترم برنامه و بودجه تفاوتش این است که ایشان یارانه انرژی را از هدفمند کردن خارج کردند. من در اینجا لازم به توضیح می‌دانم که اولاً جناب آقای دکتر سبحانی فرمودند که در مورد یارانه انرژی، ما یارانه‌ای پرداخت نمی‌کنیم، حقیقت هم این است که اصل پرداخت یارانه در بخش انرژی است، در بخش انرژی با برآوردهایی که صورت گرفته حداقل (۹۵) هزار میلیارد ریال یارانه پرداخت می‌شود، ولی یارانه‌های ما سه نوع است: یک نوع یارانه شفاف ریالی مذکور در قانون بودجه است، یک یارانه مابه‌التفاوت نرخ ارز مورد مصرف در رابطه با تهیه کالاهاست، یک یارانه هم در رابطه با ارزش ذاتی انرژی است که ما در قوانین بودجه منعکس نمی‌کنیم. این سؤال مطرح است که در مورد انرژی که ما از منابع‌مان استفاده می‌کنیم ارزش آن صفر نیست، این یک ارزشی دارد.

مثلاً در مورد بنزین که ما سالانه حدود (۵۰۰ تا ۷۰۰) میلیون دلار بنزین وارد کشور می‌کنیم این دلاری که پرداخت می‌کنیم ارزشی دارد، قیمتی دارد، این قیمت باید محاسبه بشود، چون در سیستم مالی کشور در قوانین بودجه منعکس نمی‌شود به مفهوم این نیست که این بی‌ارزش است و قیمت ندارد، ارزش یارانه بخش انرژی حداقل (۹۵) هزار میلیارد است که از کل یارانه‌ها $\frac{2}{3}$ یارانه‌های کشور اختصاص به یارانه‌ها دارد.

ضمن اینکه توزیع ناعادلانه در بخش یارانه‌ها بیشتر در بخش یارانه‌های انرژی است، من در اینجا چند عدد را جهت استحضار نماینده‌های محترم عرض می‌کنم، مثلاً در مورد بنزین تفاوت بهره‌مندی یارانه در دهک بالا و دهک پایین یعنی این (۱۰) درصدی که درآمد بیشتر دارند با (۱۰) درصدی که درآمد کمتر دارند (۴۱) برابر است، در مورد گازوئیل (۳۳) برابر است، در مورد برق (۳/۷) برابر است، در مورد گاز (۴/۵) برابر است، در صورتیکه در مورد کالاهای اساسی این تفاوت کمتر است، مثلاً در مورد قند و شکر (۱/۷) برابر است، در مورد روغن نباتی (۲) برابر است، یعنی ما بیشترین ناعدالتی را در توزیع یارانه‌ها، توزیع در یارانه انرژی داریم، به اینجهت حذف یارانه انرژی درواقع نفی اهداف ما دررابطه با اصلاح نظام یارانه است این است که به این جهت با حذف یارانه انرژی از این مجموعه بدلایلی که عرض کردم دولت مخالف است.

نایب رئیس ـ متشکر، کمیسیون بفرمایید.

حسن رمضانیانپور (مخبر کمیسیون برنامه‌و بودجه و محاسبات) ـ

بسم‌الله الرحمن الرحیم

فرمایشات جناب آقای دکتر سبحانی و برادرمان آقای میرمحمدی اگر چه عمدتاً با کلیات ارتباط پیدا می‌کرد و این درحقیقت مخالفت با کلیات بود، اما درخصوص این پیشنهاد جایگزینی جناب آقای دکتر سبحانی بایستی عرض بکنم که تفاوت پیشنهاد ایشان با آنچه که مصوب کمیسیون است در دو نکته است:

نکته اول درحقیقت حذف انرژی از این کالاهایی که بحث هدفمند شدن یارانه هایش است.

نکته دوم اینکه از بین اهدافی که در مصوبه کمیسیون هست برای این مطالعات و بررسیها و نهایتاً هدفمند کردن یارانه‌ها، تنها به یک مورد اشاره دارند که حالا توضیح خدمتتان خواهم داد.

درخصوص حاملهای انرژی باتوجه به اینکه ما ناعادلانه‌ترین توزیع را در این قسمت داریم، نماینده محترم دولت اشاره کردند و ضرایبی را اینجا ذکر کردند که دهک پر درآمد جامعه نسبت به دهک کم درآمد چه تفاوت فاحشی دارد از جهت استفاده از یارانه‌ها، یعنی درخصوص بنزین (۴۲) درصد یارانه را آن دهک بالا و پر درآمد جامعه دارد استفاده می‌کند، درحالیکه از بنزین سهم دهک پایین و کم درآمد جامعه (۱/۳) درصد است. درخصوص گازوئیل و بقیه موارد هم اشاره کردند من تکرار نمی‌کنم، بنابراین اگر قرار باشد که ما حاملهای انرژی را از این طرح حذف کنیم بهتر این است که اصلاً بقیه را هم به همین شیوه فعلی ادامه بدهیم، چون در آنجا تفاوتهاخیلی زیاد نیست، حداکثر دو برابر است، درخصوص روغن و بقیه اقلام دیگر، عمده‌ترین تفاوت درخصوص این حاملهای انرژی است که عدد و ارقامش اشاره شد.

مطلب دوم و تفاوت دوم در پیشنهاد جایگزینی آقای دکتر این است که ما این کار را عنداللزوم برای حذف یارانه از طبقات مرفه انجام بدهیم و حال آنکه در مصوبه کمیسیون اهداف متعددی ذکر شده از جمله اینکه ما بتدریج طرحهای رفاه اجتماعی را بجای پرداخت یارانه جایگزین بکنیم، توسعه اشتغال مولد را درحقیقت داشته باشیم، یعنی زمینه فراهم بشود برای سرمایه گذاری در کالاهای یارانه‌ای وقتی قیمت آن تعادل لازم را پیدا بکند و به این ترتیب موجب افزایش تولید و ایجاد اشتغال بشود و سرمایه گذاری در جهت تولید کالاهای یارانه‌ای تشویق بشود.

عنایت داشته باشید ارقامی که ذکر شد درخصوص واردات بنزین سالیانه که بین (۷۰۰) میلیون دلار تا (۱) میلیارد دلار ذکر می‌شود، به ازای هر (۱) میلیارد دلار واردات درحقیقت ما جلو (۱۰۰) هزار شغل را داریم می‌گیریم، یعنی به ازای هر (۱) میلیارد دلار (۱۰۰) هزار شغل شغل می‌شود در داخل ایجاد کرد.

بنابراین باتوجه به اینکه جایگزینی ماده (۴۶) از طرف پیشنهاددهنده محترم عمدتاً روی حذف انرژی است که توضیح داده

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
www.ical.ir

شد با حذف انرژی، تقریباً بقیه دیگر خیلی معنایی پیدا نمی‌کند و هدفهایی را که برای هدفمند کردن پرداخت یارانه مصوب کمیسیون هست را به حداقل می‌رساند، بنابراین کمیسیون با پیشنهاد جایگزینی مخالف است.

نایب رئیس ـ بسیار متشکر، پیشنهاد آقای دکتر سبحانی را برای رأی قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ جایگزین ماده (۴۶) ـ دولت مکلف است حداکثر تا پایان سال دوم این برنامه اقدامات قانونی لازم را بمنظور هدفمند نمودن پرداخت یارانه کالاهای اساسی شامل گندم، برنج، روغن نباتی، قند، شکر، پنیر، دارو و شیرخشک انجام دهد بنحویکه از سال سوم برنامه و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی نظام پرداخت یارانه کالاهای اساسی در راستای افزایش رفاه طبقات محروم و کاهش و عنداللزوم حذف یارانه طبقات مرفه تحول یابد.

نایب رئیس ـ حضار ۲۳۱ نفر، نمایندگانی که با این جایگزین که قرائت شد موافق هستند قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد بعدی را مطرح بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ پیشنهاد بعدی، آقای انصاری و نبوی پیشنهاد حذف را دارند، از سطر اول جمله «حداکثر تا پایان سال دوم برنامه» و در سطر چهارم «از سال سوم» حذف شود. آقای نبوی بفرمایید.

بهزاد نبوی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

من تقاضا دارم که برادران و خواهران عزیز توجه کنند مسأله، مسأله بسیار مهمی است، مسأله با عنوان هدفمند کردن یارانه‌ها مطرح می‌شود، ولی نتیجه عملی آن حذف یارانه‌هاست، لذا احتیاج به کار بیشتر و مطالعه خیلی بیشتر دارد. بنده بدلیل حضورم بعنوان ناظر در جلسات ستاد اقتصادی دولت در جریان بحثهای دولت در این زمینه هستم، در آنجا وقتی این بحث مطرح شد حالا آقای عسگری‌آزاد هم شاهد هستند که همه آقایان و همه کسانیکه طرفدار حذف یارانه‌اند، همه کسانیکه طرفدار هدفمند کردن یارانه‌ها هستند، همگی به این نتیجه رسیدند که در مورد ارزاق... چون ما در دو، سه زمینه داریم یارانه می‌پردازیم یکی ارزاق و دیگری سوخت است، به این نتیجه رسیدند که در مورد ارزاق هیچ راه معقول و قابل حصول برای هدفمند کردن یارانه‌ها وجود ندارد. لذا فعلاً از خیر آن بحث گذشتند و عمدتاً به سوخت پرداختند. در سوخت هم عمده توجه به بنزین و جهانی کردن نرخ بنزین است.

عزیزان، برادران و خواهران عزیز! بحث مهمی است من خواهش می‌کنم با یک قیام و قعود که سرنوشت مسایل اقتصادی کشور را اینطرف و آنطرف می‌کنید، من تقاضا دارم دقت بفرمایید. بنده در جلسات ستاد اقتصادی عرض کردم، عزیزان من! ما وقتی بحث حذف یارانه (اسم آن را هدفمند کردن بگذاریم) خیلی دنبال می‌کردیم که کشور مشکلات اقتصادی و مالی فراوانی داشت، می‌گفتیم می‌توانیم از محل حذف یارانه‌ها برای رشد و توسعه اقتصادی کشور منابع بیشتری ایجاد کنیم. امروز چرا با این اصرار و با این فشار دنبال اینکار هستیم؟ سری که درد نمی‌کند چرا دستمال می‌بندید؟! شاخصهای سال ۷۹ را نگاه کنید، ما بهترین شاخصها را داریم، درآمد سرانه‌ما بالاترین درآمد سرانه در طول تاریخ انقلاب است، نسبت سرمایه‌گذاری به تولیدمان بالاترین نسبت در طی سالهای بعد از انقلاب است، نرخ تورم ما در (۱۰) سال اخیر به این حد تنزل پیدا نکرده. درحالیکه می‌دانیم که اقتصاد ما بیماریهای ساختاری قدیمی دارد، چرا وقتی یک بیماری دارد از بیماری نجات پیدا می‌کند، دوران نقاهتش را طی می‌کند در اینجا یک عمل جراحی بزرگی را به این اقتصاد داریم تحمیل می‌کنیم؟ اقتصاد ما تازه دارد حرکت خود را آغاز می‌کند، به خواست خدا تازه، تازه مشکل ارزی نداریم، به خواست خدا مشکل ریالی نداریم که نتوانیم برنامه‌هایمان را اجراء کنیم، سرمایه‌گذاریهای گسترده‌ای در کشور در آستانه شکل‌گیری یا سرمایه‌گذاری انجام شده است. ما در چنین شرایطی چرا می‌آییم بدست خودمان یک کاری می‌کنیم، یک عمل جراحی روی یک بیماری می‌کنیم که تازه دارد دوران نقاهتش را طی می‌کند. تقاضای من این است که اینکار را عقب بیندازیم. آقایان در ستاد اقتصادی گفتند که این تکلیفی است که مجلس دارد به گردن ما می‌گذارد، به همین طرح اشاره کردند، گفتند مجلس دارد فشار می‌آورد که ما حتماً باید تا پایان برنامه اینکار را بکنیم و از آغاز سال سوم برنامه هم اقدامات عملی‌مان را شروع کنیم و خود آن آقایان همین دو عبارت را گفتند. گفتند اگر فشار این دو عبارت را از روی سر دولت بردارید ما می‌توانیم معقولانه‌تر با قضیه برخورد کنیم (نایب رئیس ـ آقای نبوی! وقتتان تمام است) من به همین دلیل آمدم و در جمع شما عزیزان مطرح کردم، خواهش می‌کنم دقت کنید، اقتصاد ما وضع خوبی دارد، رو به بهبود است، نیایید یک نرخ تورم عجیب و غریبی را به ما تحمیل کنید، من چون خودم مسؤول کمیسیونی در سازمان برنامه و بودجه بودم که می‌خواست حذف یارانه‌ها را بررسی کند تورمهای زیادی را به ما تحمیل می‌کند. بعضی‌ها می‌آیند بخاطر اینکه می‌خواهند این طرح را جا بیندازند و یا می‌خواهند حذف یارانه بنزین را جا بیندازند محاسبه تورم را یکطور دیگر می‌کنند، در حالیکه نرخ تورم در حذف این سوبسیدها بسیار بالاست و نرخ تورم بلحاظ روانی هم اثر می‌گذارد. ضمناً... (نایب رئیس ـ آقای نبوی! وقتتان تمام است) یک لحظه... (نایب رئیس ـ نه دیگر «ضمناً» وارد مبحث دیگری می‌خواهید بشوید) یک جمله دیگر بگویم که این بحث هدفمند کردن یارانه که با حذف یارانه بنزین مطرح می‌شود مطمئن بدانید که دهکهای بالا، این تورم را به دهکهای دیگر منتقل خواهند کرد، اینطور نیست که نرخ بنزین را شما برای پولدارها بالا ببرید، آب در دل هیچکس در جامعه تکان نخورد. والسلام

نایب رئیس ـ متشکر، مخالف آقای مرعشی هستند، بفرمایید.

سیدحسین مرعشی ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

من خواهش می‌کنم جناب آقای نبوی توجه بفرمایند آنچه که مصوبه کمیسیون است دقیقاً همان چیزی است که در بودجه سال ۱۳۸۰ به تصویب مجلس رسیده و نگفته که یکباره اینکار انجام شود. گفته شده است «تا پایان سال دوم برنامه» که در بودجه هم همین حکم وجود داشته که تا پایان سال ۸۰، دولت مطالعات را انجام بدهد، کارشناسی کند، اقدامات قانونی انجام بدهد، یعنی اگر جایی نیاز به لایحه است لایحه به مجلس بیاورد، اگر تغییر قیمتی را... آنچه که جناب آقای نبوی در مورد نرخ بنزین فرمودند خوب، این نیاز به لایحه دارد، اگر چنین اتفاقی می‌خواهد بیفتد لایحه باید به مجلس بیاید. پس تا پایان سال دوم مطالعات است.

از آغاز سال سوم تحول آغاز شود، نه اینکه این تحول بخواهد یکباره انجام شود. جناب آقای نبوی می‌فرمایند که اقتصاد ما یک اقتصاد سالمی است، چه کسی می‌تواند چنین ادعایی کند؟ همین امسال واردات بنزین ما برای اینکه مصرف بنزین در کشور بشدت نامعقول است (۱) میلیارد دلار است، اگر ما این روند رشد مصرف بنزین را داشته باشیم پایان برنامه باید سالانه بیش از (۲) میلیارد دلار بنزین وارد بکنیم، از کجا یکچنین منابعی را آورده‌ایم که بتوانیم بسوزانیم و هدر بدهیم؟ رشد اقتصاد ما بهیچوجه متناسب با شرایط اجتماعی ایران نیست، اقتصاد ما از لحاظ نرخ بیکاری و وضعیت اشتغال حکم می‌کند که ما اقتصادمان را رشد دورقمی بدهیم، ما حداکثر می‌توانیم به نرخ رشد (۵/۶)، (۵/۹) یا (۶) درصد برنامه برسیم، ما حتماً باید منابع‌مان را اجازه ندهیم که هدر برود، حتماً باید در این اقتصاد جراحی انجام بدهیم، دولت می‌گوید مجلس، مجلس بگوید دولت، برای همیشه هم تصمیمات اساسی را نمی‌گیریم. خوب، امروز بیش از (۱۵۰) نفر نماینده مجلس آمدند و گفتند آقا! این روش سوبسید غلط است، عوض کنید، خوب، دولت برود مطالعه و کارشناسی کند، لایحه بیاورد و بگوید من ظرف (۱۰) سال اینکار را می‌کنم، اشکال ندارد، بگوید ظرف (۱۰) سال اینکار را می‌کنم. دولت لایحه بیاورد، مجلس بگوید (۱۰) سال زیاد است (۵) سال، ولی بالاخره این تحول باید آغاز شود، نمی‌شود وضع موجود را تحمل کرد، منابع را بسوزانیم هدر بدهیم، شدت انرژی در کشور ما سه برابر کشورهای در حال توسعه و صنعتی باشد، بعد ما منابع برای حداقل نیازهای اقتصادمان نداشته باشیم. جاده‌هایمان آن وضعیت را داشته باشند که سالی بیش از (۳۵) هزار کشته بدهند، آخر این چه اقتصادی است که شما در جاده‌هایتان (۳۵) هزار نفر باید در سال کشته شوند بعد بنزین مجانی به مردم بدهید؟! خوب این باید در جای خودش مورد بحث قرار بگیرد، از تحول نباید هراس داشت، باید در اقتصاد تحول ایجاد کرد ما هم نگفتیم یکباره، دولت مطالعه کند تا آخر امسال لوایح لازم را به مجلس بیاورد، مجلس هم بررسی کند، بالا، پایین تصمیم بگیرند در دو شور، لوایح دولت را بررسی کند، تحول از آغاز سال سوم شروع شود، معنی جملات هم این نیست که کلیه تحولات یکباره و در سال سوم باید انجام بشود، می‌تواند بتدریج و با توافقی که مجلس و دولت در آینده می‌کنند با توافق اینکار انجام شود.

نایب رئیس ـ موافق آقای انصاری هستند، بفرمایید.

مجید انصاری ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

من فکر می‌کنم که مجلس محترم با اصل موضوع در شور اول که رأی داده طبعاً توافق خودش را برای هدفمند کردن یارانه‌ها اعلان کرده و این اراده مجلس و دولت است که یارانه‌ها را هدفمند کنند در قالب اهدافی که ان‌شاءالله به رشد و شکوفایی اقتصاد از یکسو و توسعه عدالت اجتماعی از سوی دیگر بیانجامد.

اما من خواهش می‌کنم دوستان عنایت کنند! ما دچار افراط و تفریط نباید بشویم نه اینکه بطور کلی برای همیشه بخواهیم نظام غیرعادلانه یارانه‌ای فعلی را ادامه بدهیم نه اینکه اینقدر مهلتها را محدود بکنیم که عملاً یک فشار مضاعف غیرقابل تحملی بر اقشار آسیب‌پذیر تحمیل کنیم و من هم اینجا هشدار می‌دهم که اگر ما حکم شدید در امر یارانه‌ها کنیم و زمانبندی را بسیار فشرده بکنیم مطمئناً فشارهای اجتماعی موجب خواهد شد که اصل موضوع انجام نشود. شما در کشور مطلع هستید می‌دانید پس‌فردا فشارهای اجتماعی اگر از جوانبی شروع شد به یک حرکت منطقی که در یک بستر زمانی میان‌مدت یا درازمدت می‌تواند ثمر بدهد بلحاظ تعجیل و فشار غیرمنطقی که ما انجام خواهیم داد اصل موضوع منتفی می‌شود. ضمن اینکه در این دو عبارت متأسفانه یک نوعی تناقض هم وجود دارد، شما عنایت کنید در صدر ماده (۴۶) گفته است «دولت تا پایان سال دوم برنامه این مطالعات را انجام بدهد» پس فرصت قانونی که دولت برای انجام مطالعه و ارائه لایحه به مجلس دارد تا پایان سال دوم برنامه است. در سطر ششم گفته «بگونه‌ای که از آغاز سال سوم اینکارها شروع شود» معنای آن این است که دولت تا روز پایان اسفندماه مهلت دارد که مطالعه کند و لایحه به مجلس بدهد، مجلس این وسط باید یک معجزه‌ای انجام بدهد ظرف (۲۴) ساعت همه اینها را بگونه‌ای تصویب کند که از آغاز سال سوم اینکارها شروع شود. این اصلاً یک تناقضی در سطر اول و سطر ششم وجود دارد.

پیشنهاد جناب آقای نبوی و بنده یک پیشنهاد متعادلی است، گفته‌ایم اصل هدفمند کردن را دولت مطالعه و پیگیری کند، اقدامات لازم را انجام بدهند بگونه‌ای که یارانه‌ها با اهداف ذیل متحول و تغییر پیدا کند اما این زمانبندی یکساله، دو ساله را برداشتیم. اگر این زمانبندی در لایحه باقی بماند معنای آن این است که از سال سوم یعنی از سال آینده شما همزمان دولت را مکلف کرده‌اید هم یارانه‌های مستقیم در بحث گندم، برنج، پنیر، گوشت، سم و کود که یارانه‌های کشاورزی است... یارانه‌های مستقیم که در لایحه بودجه سنواتی است

کتابخانه مجلس شورای اسلامی www.ical.ir

باضافه یارانه انرژی شامل نفت، گاز یعنی مشتقات نفت که بنزین، گازوئیل و نفت سفید و مازوت است باضافه گاز طبیعی و برق را با قیمت واقعی از بعضی‌ها بگیرند، مطمئناً شوکهای شدید وارده به جامعه از رهگذر این احکام شدید با زمانبندی کم موجب خواهد شد ما دچار مشکل شویم و فشارهای اجتماعی موجب توقف اصل اینکار خیر شود. لذا پیشنهاد جناب آقای نبوی و بنده این است که ما این زمانبندیهای مذکور در سطر یک و شش را حذف کنیم ولی اصل کار را قبول داریم، دولت در یک بستر زمانی معقول اینکار را انجام بدهد. والسلام

نایب رئیس ـ خیلی متشکر، نماینده دولت بفرمایید.

عسگری آزاد (معاون امورا‌جتماعی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور) ـ بسم‌الله الرحمن الرحیم

همانطور که جناب آقای مهندس نبوی فرمودند این بحث در ستاد اقتصادی دولت مطرح بود که اگر از ابتدای سال ۱۳۸۱ قرار باشد همه اقلام یارانه‌ای، یارانه‌های آنها هدفمند شود از نظر اجراء و از نظر بازتاب اجتماعی محدودیتها و مشکلاتی را قطعاً بوجود خواهد آورد. به این جهت قرار شد که ما با نماینده‌های محترم که در تنظیم این طرح مشارکت داشتند مشورت کنیم که برداشت ما از این متن ماده (۴۶) چیست. من این بحث و جمعبندی که شد را خدمت عزیزان عرض می‌کنم.

در مورد قسمت اول ماده (۴۶) که پیش‌بینی شده «حداکثر تا پایان سال دوم بررسیها و مطالعات کارشناسی انجام شود و اقدامات قانونی صورت بگیرد» به جهت اینکه عین این بند را در تبصره (۵) قانون بودجه سال ۱۳۸۰ نمایندگان محترم مجلس تصویب کردند درواقع ما ملزم به این هستیم که در بند تبصره (۵) گفته «دولت موظف است اقدامات قانونی را در جهت هدفمند کردن یارانه با رعایت مواد (۴۶) و (۴۷) در سال ۱۳۸۰ بعمل آورد» یعنی ما آن لایحه و اقدامات قانونی که می‌خواهیم انجام بدهیم، علی‌القاعده طبق ماده (۵) باید انجام بدهیم، در بررسی کارشناسی و تقدیم لایحه هم مشکلی برای دولت نیست. ولی در مورد قسمت دوم که پیش‌بینی شده که از سال سوم برنامه اجراء بشود، برداشتی که از این متن است این است که بر اساس لایحه‌ای که تقدیم مجلس می‌شود و زمانبندی که در آن لایحه ارائه می‌شود و تصمیمی که نمایندهای محترم خواهند گرفت، این قانون به اجراء در می‌آید، یعنی درواقع در آن قانون یکی از اقداماتی که انجام خواهد شد پیش‌بینی مراحل اجرایی این هدف و این بحث هدفمند کردن یارانه است، چون دولت هم با یکباره عمل کردن هدفمند موافق نیست، یعنی برداشت دولت هم این است که بر اساس این حکم لایحه‌ای را پیشنهاد می‌دهد که بعضی از اقلام تا (۸) سال زمان می‌برد، بعضی از اقلام (۳) سال، بعضی از اقلام (۵) سال، به مرور امکان هدفمند کردن یارانه‌ها باشد، برداشت ما از نحوه نگارش ماده (۴۶) این است که این اختیار را دولت دارد که برای اجراء از سال سوم برنامه، هدفمند کردن را شروع بکند ولی به این معنی که همه اقلام را در سال ۱۳۷۸ انجام بدهد این امکانپذیر نیست، ما هم برداشتمان این است که این حکم هم، چنین تکلیفی را نمی‌کند. از این جهت لایحه‌ای که دولت ارائه خواهد کرد زمانبندی هدفمند را ارائه می‌کند، نماینده‌های محترم تصویب می‌کنند، بر آن اساس سال اول برخی در مورد آن اقلام هم باز بخشی از آن قابل هدفمند کردن است، در طول زمان که بخشی از آن در برنامه سوم است و بخشی در برنامه چهارم است انشاءالله این هدفمند کردن رعایت می‌شود. با این برداشت ما آن نگرانی که جناب آقای مهندس نبوی و جناب آقای انصاری داشتند را نداریم ولی اگر برداشت این باشد که حکم این است که همه یارانه‌ها در سال ۱۳۸۰ اجراء بشود قاعدتاً آن نگرانی پابرجاست، ما چنین برداشتی از این نداریم.

نایب رئیس ـ مخبر کمیسیون بفرمایید.

حسن رمضانیانپور (مخبر کمیسیون برنامه‌و بودجه و محاسبات) ـ در پیشنهاد ارائه شده دوتا نکته است: یکی اینکه از سطر اول اصلاحیه «سال دوم» برداشته بشود، چون ما در آنجا تأکید کردیم «تا پایان سال دوم» یعنی تا پایان امسال مطالعات و بررسیهای کارشناسی توسط دولت انجام بشود که این را در بودجه سال ۱۳۸۰ هم، همانطور که اشاره کردم در تبصره (۵) تکلیف کردیم یعنی در آنجا هم خواسته شده که این مطالعات انجام بشود. مطلب دوم در سطر پنجم اشاره کردند که آن سال سوم را حذف کنیم که گفته شده «از سال سوم، نظام پرداخت یارانه به این شکل عمل بشود» یکمقدار تعجب آور بود استدلالی که برادرمان جناب آقای انصاری داشتند، معنی آن این است که از آغاز سال سوم یعنی از روز اول سال آینده می‌بایستی کلیه این اقلام تعیین تکلیف شده باشد، حالا بهر ترتیبی که قرار است یارانه پرداخت بشود یا قیمتها تغییر پیدا بکند، از روز اول سال آینده. در حالی که اینطور نیست صراحت دارد در اینجا، بطوری که از سال سوم، یعنی شروع این تغییرات و هدفمند شدن یارانه‌ها می‌بایستی از سال سوم آغاز بشود، بعد هم بتصویب مجلس می‌رسد، یعنی حاصل این مطالعات و بررسیهای کارشناسی که دولت انجام می‌دهد می‌آید به مجلس، اینجا تصویب می‌شود، ممکن است در مجلس تصویب بکنیم که مثلاً فلان کالا از سال چهارم انجام بشود، شش ماه بعد انجام بشود، هیچ مغایرتی با این ندارد، بلکه تکلیف این است که این مطالعات امسال حداکثر تا پایان سال انجام بشود، همانطور که در بودجه هم این تکلیف شده، شروع به این کار از سال سوم باشد، حالا به هر ترتیبی که مجلس در موقع خودش تصویب کرد که کدامیک از این کالاها در چه مقطعی آغاز بشود و چه تغییری را داشته باشد. بنابراین کمیسیون با حذف این دو سالی که در سطر اول و سطر پنجم ذکر شده به دلایلی که اشاره کردیم مخالف است.

نایب رئیس ـ خیلی متشکر، پیشنهاد حذف را قرائت بفرمایید،

البته چون دو قسمت دارد ما جدا، جدا این قسمتش را رأی می‌گیریم.

منشی (خالقی) ـ پیشنهاد در سطر اول عبارت «حداکثر تا پایان سال دوم برنامه» حذف بشود.

نایب رئیس ـ حضار ۲۱۹ نفر، موافقین با این حذف قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. قسمت دوم را هم قرائت بفرمایید.

منشی (خالقی) ـ و در سطر چهارم عبارت «از سال سوم» حذف بشود.

نایب رئیس ـ حضار ۲۱۹ نفر موافقین با حذف این قسمت قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد.

۱۲ ـ قرائت اسامی غائبین و تأخیرکنندگان

نایب رئیس ـ اسامی غائبین و تأخیرکنندگان را قرائت بفرمایید. نمایندگان محترمی که تشریف می‌برند، حالا جلسه عادی ما روز سه‌شنبه است ولی اگر نیاز بود ما از طریق رسانه‌های گروهی اعلام می‌کنیم که برای فردا ممکن است که جلسه داشته باشیم، بنابراین خواهش می‌کنم که آماده باشید که اگر نیاز بود ما فردا جلسه را بگذاریم، اگر نه، همان سه‌شنبه جلسه عادی‌مان خواهد بود.

منشی (شکوری‌راد) ـ غایب امروز آقای علی‌اصغر هادی‌زاده بودند.

تأخیرکنندگان جلسه امروز عبارتند از آقایان: غلامحسن آقایی (۲۰ دقیقه)ـ بهاءالدین ادب (۲۸ دقیقه)ـ جعفر افقهی‌فریمانی (۲۲ دقیقه)ـ سیدابراهیم امینی (۲۵ دقیقه)ـ علی باغبانیان (۲۶ دقیقه)ـ مروت‌الله پرتو (۱۹ دقیقه)ـ محمد پیران (۲۵ دقیقه)ـ کاظم جلالی (۴۹ دقیقه)ـ جلال جلالی‌زاده (۱۸ دقیقه)ـ فریدون حسنوند (۳۴ دقیقه)ـ الیاس حضرتی (۲۸ دقیقه)ـ مرتضی خیرآبادی (۴۴ دقیقه)ـ محمد دادفر (دوساعت و ۵۰ دقیقه)ـ خسرو دبستانی (۱۶ دقیقه)ـ ولی رعیت (۲۶ دقیقه)ـ محمدتقی رنجبرچوبه (۱۹ دقیقه)ـ احمد رهبری (۲۱ دقیقه)ـ سیدجاسم ساعدی (۲۶ دقیقه)ـ بهیار سلیمانی‌بتری (۱۶ دقیقه)ـ سیدماشاءالله شکیبی (۳۱ دقیقه)ـ احمد شیرزاد (۲۵ دقیقه)ـ اسماعیل ططری (۳۰ دقیقه)ـ محمد عبایی‌خراسانی (۲۰ دقیقه)ـ کریم فتاح‌پورموانه (۵۸ دقیقه)ـ باتر کرد (۱۷ دقیقه)ـ محمدعلی کوزه‌گر (یکساعت و ۴ دقیقه)ـ محمد کیافر (۱۷ دقیقه)ـ غلامرضا گرزین (۱۷ دقیقه)ـ ابوالقاسم مختاری (۲۰ دقیقه)ـ سیدحسین مرعشی (۴۰ دقیقه)ـ سیدباقر موسوی‌جهان‌آباد (۳۸ دقیقه)ـ رحمان نامجو (یکساعت و ۱۷ دقیقه)ـ محسن نریمان (۲۰ دقیقه)ـ علی نظری (یکساعت و ۱۱ دقیقه)ـ علیرضا نوری (یکساعت و ۱۲ دقیقه)ـ علی هاشمی‌بهرمانی (۲۶ دقیقه)ـ علی یاری (۲۹ دقیقه)ـ میرمحمود یگانلی (۱۶ دقیقه)ـ علیرضا محجوب (۵۰ دقیقه) و خانم طاهره رضازاده‌شیرازی (۱۷ دقیقه).

کسانی که غیرمجاز از جلسه خارج شدند آقایان: عسگر اسلامدوست کاربندی (۱۵ دقیقه)ـ بهمن اخوان (۳۰ دقیقه)ـ سیدابوالقاسم حسینی (۵ دقیقه)ـ رجب رحمنی (۱۰ دقیقه)ـ محمد رشیدیان (۲۰ دقیقه)ـ عبدالزهرا عالمی‌نیسی (۶ دقیقه)ـ غلامرضا عبدالوند (۱۰ دقیقه) یعنی کسانی هستند که کارت نزده خارج شده‌اند و وارد شده‌اند، آقای پرتو ساعت (۸/۵۰) دقیقه خارج شدند، دیگر ورودشان ملاحظه نشده، آقایان زیر هم بدون زدن کارت خارج شدند و با فاصله کمی برگشته‌اند ولی خروجشان غیر مجاز بوده است که عبارتند از آقایان: احمد پیش‌بین، رسول جماعتی‌مالوانی، مرتضی خیرآبادی، احمد رهبری، محمد سقایی، فخرالدین صابری، سیدکرامت‌الله عمادی و خانم حمیده عدالت.

برخی از افراد هم هستند که هر روز ادعا می‌کنند که کارتشان همراهشان نیست، از آنها هم تقاضا می‌کنیم که از جلسات بعد حتماً کارتشان همراهشان باشد تا مورد بررسی بتوانند قرار بگیرند.

۱۳ ـ اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

نایب رئیس ـ جلسه بعدی ما ساعت (۸) صبح روز سه‌شنبه شانزدهم مردادماه ۱۳۸۰ و دستور هم ادامه دستور هفتگی که اعلام شده. اما همانطور که گفته شد دوستان در جریان باشند که اگر نیاز بود ما فردا جلسه داشته باشیم اعلام می‌کنیم. ختم جلسه اعلام می‌شود.

(جلسه ساعت ۱۲/۰۹ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی
مهدی کروبی